

■ **Małe, ale dają duże możliwości** – z dotacji do 100 tys. zł mogą skorzystać zarówno firmy z sektora MŚP, jak i duże przedsiębiorstwa

- Przedszkola na dobry start
- Regionalna odpowiedź na wyzwania klimatyczne

W NUMERZE:

- 4 FORUM INNOWACJI**
– rozmowa z Markiem Orszewskim, zastępcą dyrektora Wydziału Zarządzania Strategicznego w UMWZ
- 7 KONTAKTY – WALUTA BIZNESU**
– w rozwijaniu biznesu równie ważne jak pieniądze są kontakty i odpowiednie wsparcie merytoryczne
- 9 MAŁE, ALE DAJĄ DUŻE MOŻLIWOŚCI**
– firmy, które skorzystały z dotacji z działania 1.1, pokazują, że można osiągnąć więcej, odwołując się do potencjału sektora nauki
- 13 SZEROKI ZAKRES WSPARCIA**
– w połowie października br. rusza nabór wniosków dla działania 7.6, które koncentruje się na usługach wspierających rodzinę i pieczę zastępczą
- 16 PRZEDSZKOLA NA DOBRY START**
– powszechny dostęp do wychowania przedszkolnego przynosi wymierne korzyści w wielu obszarach życia społecznego
- 20 REGIONALNA ODPOWIEDŹ NA WYZWANIA KLIMATYCZNE**
– w RPOWZ przewidziano fundusze na adaptację do zmian klimatu i poprawę bezpieczeństwa mieszkańców
- 22 ZASADA KONKURENCYJNOŚCI – JAK WYBRAĆ PROCEDURĘ?**
– zamawiając usługi, towary lub roboty budowlane w projektach współfinansowanych z FE, trzeba się kierować ściśle określonymi zasadami

Biuletyn Informacyjny RPOWZ
wydawany na zlecenie
Urzędu Marszałkowskiego
Województwa Zachodniopomorskiego
ul. Korsarzy 34, 70-540 Szczecin

Program Regionalny
dla rozwoju
Pomorza Zachodniego

Gabinet Marszałka
pl. Hołdu Pruskiego 8
70-550 Szczecin
tel. 91 44 19 195
e-mail: nwolska@wzp.pl
www.rpo.wzp.pl

Realizacja:
Smartlink Sp. z o.o. (www.smartlink.pl)
Redakcja:
Jerzy Gontarz, Iwona Gutowska (Smartlink)
Współpraca z redakcją:
Arkadiusz Mazepa, Marcin Szyt, Natasza Wolska (UMWZ)
Projekt graficzny i skład:
Maciej Pachowicz
Korekta: Dariusz Stryniak
Fotografia na okładce:
Finomar Sp. z o.o., fot. Krzysztof Lachowicz
Druk: ZAPOL Sobczyk Sp. j.

Dane zawarte w biuletynie –
stan na 28 września 2018 r.

Egzemplarz bezpłatny

Każde euro wykorzystane

Pomorze Zachodnie znalazło się w pierwszej piątce regionów, które rozliczyły z Brukselą poprzednią perspektywę finansową. Komisja Europejska przyjęła sprawozdanie końcowe z realizacji RPOWZ na lata 2007-2013. Uznano, że 862 mln euro zostało w całości prawidłowo zainwestowane w rozwój regionu.

Główny cel Programu, czyli zwiększenie konkurencyjności gospodarki, spójności przestrzennej, społecznej oraz wzrostu poziomu życia mieszkańców, został zrealizowany w większym stopniu, niż zakładano. Powstało więcej nowych miejsc pracy, uzbrojono dwa razy więcej terenów pod inwestycje i sześciokrotnie więcej obszarów poddano rewitalizacji. Najwięcej środków, bo 250,8 mln euro, przeznaczono na rozwój gospodarczy regionu. Wsparcie otrzymały głównie MŚP, które dzięki dotacjom zrealizowały 1081 projektów. Przedsiębiorcy, realizując swoje projekty, utworzyli ponad 3 tys. miejsc pracy. Uzbrojono 711 ha terenów pod inwestycje, wzmacniając Specjalne Strefy Ekonomiczne, w których pracuje dziś ok. 6 tys. osób. Do rozwoju przedsiębiorczości przyczyniła się również inicjatywa JEREMIE – z jej wsparcia skorzystało ponad 5,5 tys. przedsiębiorców.

Mocno doinwestowano infrastrukturę transportową, na którą przeznaczono 225 mln euro. Wybudowano i przebudowano ponad 400 km

drog, 203 km linii kolejowych, wyremontowano 12 elektrycznych zespołów trakcyjnych (EN-57). Co dziesiąta wydana złotówka wzbogaciła ofertę turystyczną i kulturalną województwa. Zmodernizowano lub wybudowano 100 obiektów infrastruktury turystycznej i 32 obiekty kultury. Nie zabrakło też inwestycji podnoszących jakość ochrony zdrowia – zmodernizowano 15 szpitali, w tym zakupiono 2766 sztuk sprzętu medycznego, na którym przeprowadzono już ponad 280 tys. badań medycznych. Aż 32 projekty dotyczyły inwestycji z zakresu infrastruktury edukacyjnej. Poprawiono też dostęp do internetu – wybudowano ponad 1026 km sieci szerokopasmowego internetu, a ponad 62 tys. osób może korzystać z publicznych punktów dostępu do internetu. Realizowane w ramach RPOWZ inwestycje dotyczyły również gospodarki wodno-ściekowej, energii odnawialnej, selektywnej zbiórki odpadów, a także ochrony przeciwpożarowej. Ponad 3700 osób zostało przyłączonych do sieci wodociągowej, a ponad 20 tys. do kanalizacyjnej.

Biznes w dobrym położeniu

Konkurs dla przedsiębiorców, w którym liczy się wizja i pomysł na biznes, giełda lokalnych firm i interaktywna gra, w której mieszkańcy głosują na swoich faworytów – to elementy kampanii „Pomorze Zachodnie. Biznes w dobrym położeniu”. UMWZ chce w ten innowacyjny sposób pokazać i wyróżnić przedsiębiorców budujących swój sukces na Pomorzu Zachodnim. Najważniejszą inicjatywą realizowaną w ramach kampanii jest konkurs „Twój biznes pod banderą sukcesu” skierowany do właścicieli mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. Kluczowym

etapem jest głosowanie na zwycięzców. Mieszkańcy województwa, którzy chcą wziąć udział w głosowaniu, otrzymają pulę wirtualnej waluty i będą mogli zainwestować ją w wirtualne akcje swoich faworytów. Kampania „Pomorze Zachodnie. Biznes w dobrym położeniu” oraz konkurs dla przedsiębiorców „Twój biznes pod banderą sukcesu” realizowane są w ramach działania 1.14 *Wzmocnienie pozycji regionalnej gospodarki w wymiarze krajowym i międzynarodowym* RPOWZ. Szczegółowe informacje można znaleźć na: www.biznes.wzp.pl.

„Duma Pomorza” już na torach

7 września br. po raz pierwszy wyjechał na tory pociąg „Duma Pomorza” z wymalowanym godłem

Fot. archiwum UMWZ

i w granatowo-bordowych barwach Pogoni Szczecin – klubu piłkarskiego będącego sportową wizytówką regionu, obchodzącego w tym roku 70-lecie. Historię „Portowców” będą mogli poznać również pasażerowie, bowiem wnętrze pociągu wzbogaciło o elementy przedstawiające wizerunki najważniejszych postaci w dziejach klubu. To ostatni z 27 pojazdów kupionych za ponad 400 mln zł w ramach wymiany taboru kolejowego województwa. Inwestycja ta została dofinansowana m.in. z RPOWZ. Województwo zachodniopomorskie jest obecnie jedynym regionem w Polsce, który wszystkie połączenia regionalne obsługuje nowoczesnym taborem.

NIE ŚCIGAMY SIĘ, LECZ MĄDRZE INWESTUJEMY

Fundusze Europejskie to olbrzymie możliwości także dla zachodniopomorskiego biznesu. Położyliśmy nacisk na stworzenie szerokiej oferty i możemy dziś wspierać dobre pomysły niemal każdego przedsiębiorcy. Obok dotacji, które niezmiennie cieszą się sporym zainteresowaniem, gospodarkę regionu stymulują również środki zwrotne, czyli preferencyjne pożyczki, poręczenia oraz wejścia kapitałowe. Ich źródłem finansowania są również Programy Regionalne perspektyw 07-13 i 14-20. W poprzedniej perspektywie finansowej na środki zwrotne, udostępniane poprzez dwie inicjatywy: Jeremie i Jessica, Zarząd Województwa przeznaczył ponad 400 mln zł, a w obecnej – kolejne 460 mln zł. Mogą z nich w pełni korzystać mikro-, mali i średni przedsiębiorcy. To pieniądze także dla tych, którzy dopiero rozpoczynają działalność, a więc mają utrudniony dostęp do finansowania przez banki. Byliśmy w kraju prekursorem w tworzeniu regionalnego instrumentu polegającego na wejściach kapitałowych – z tego rozwiązania korzystają w naszym województwie innowacyjne start-upy.

Innowacje łatwiej urzeczywistniają się, gdy firmy współpracują z sektorem naukowym. Przed Państwem kolejna okazja, by pozyskać dotacje na małe projekty B+R. Ogłosiliśmy trzeci już konkurs dla przedsiębiorców z naszego województwa. Firmy, które dotychczas sięgnęły po środki na współpracę z jednostkami naukowymi, centrami B+R czy akredytowanymi laboratoriami, pokazały, że warto to robić. Ich przykłady można poznać w tym wydaniu biuletynu.

Latem tego roku zakończyły się renegotiacje RPOWZ 2014-2020, których jednym ze źródeł były zmiany wprowadzone do Umowy Partnerstwa. We wrześniu przedstawiciel rządu ogłosił, że fundusze UE m.in. dla naszego województwa są „zagrożone”. Muszę stanowczo podkreślić, że unijne pieniądze z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego nie są zagrożone. Pula środków rozliczona w Komisji Europejskiej we wrześniu pozwoliła nam zrealizować zobowiązania wynikające z zasady N+3 na 2018 rok, i to z 3-miesięcznym wyprzedzeniem. A w lipcu tego roku rozliczyliśmy z Komisją Europejską RPOWZ 2007-2013, nie tracąc ani jednego euro. Województwo zachodniopomorskie znalazło się wśród pięciu pierwszych regionów w Polsce, które rozliczyły całość środków RPO z poprzedniej perspektywy. Stało się tak mimo wielu trudności i słów krytyki, że za wolno wydajemy fundusze unijne.

Gospodarowanie unijnymi pieniędzmi oznacza mądre inwestowanie, a nie wyścig. Wdrażanie środków unijnych na poziomie regionalnym pociąga za sobą znacznie większy nakład pracy, niż to jest w przypadku programów krajowych. Pracujemy nad większą liczbą projektów. Organizujemy w regionach trzykrotnie więcej naborów, oceniamy dwukrotnie więcej wniosków i rozliczamy prawie trzy razy większą liczbę podpisanych umów.

Warto też przypomnieć, że autorskie rozwiązania Pomorza Zachodniego – np. Kontrakty Samorządowe – są uznawane przez niezależnych ekspertów za nowatorskie i bardzo dobre w programowaniu rozwoju. W zlecanych przez rząd analizach są także zalecane do stosowania w innych regionach. Dla nas liczą się inwestycje, które dają rozwój.

Zapraszam do lektury!

Olgierd Geblewicz

Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego

Zapraszamy do zapoznania się z cyfrową wersją biuletynu wzbogaconą o filmy i galerie zdjęć.

Biuletyn można przeglądać również za pomocą urządzeń mobilnych.

Wejdź na stronę www.biuletynrpo.wzp.pl lub skorzystaj z kodu QR.

FORUM INNOWACJI

W nowej perspektywie finansowej 2021-2027 wsparcie w zakresie badań i rozwoju wciąż będzie priorytetem Komisji Europejskiej. Patrzymy przyszłościowo – jeżeli mamy jednostki naukowe wyspecjalizowane w poszczególnych obszarach, to warto, by przedsiębiorcy z nimi ściślej współpracowali – mówi Marek Orszewski, zastępca dyrektora Wydziału Zarządzania Strategicznego w UMWZ.

Fot. Konrad Królikowski

Latem tego roku zakończyły się renegotjacje Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego. Jakich zmian dokonano w zakresie I priorytetu związanego z rozwojem przedsiębiorczości?

Renegocjacje były wynikiem zmian w Umowie Partnerstwa* (UP), jak również naszej analizy w zakresie wdrażania Programu Regionalnego. Zmiany dotyczyły m.in. przesunięć środków z działań, które nie cieszą się dużym zainteresowaniem wnioskodawców, do tych najbardziej popularnych. W szczególności Zarząd Województwa zdecydował o przesunięciu 30 mln euro z uzbrajania terenów inwestycyjnych na bezpośrednie wsparcie przedsiębiorców poprzez dotacje na realizację nowych innowacyjnych inwestycji. Ponadto, z tych najważniejszych, wprowadzone zostały zmiany, które umożliwią ujęcie komponentu wdrożeniowego w ramach projektów badawczo-rozwojowych, co dotychczas nie było możliwe. Jed-

nocześnie wprowadziliśmy zapisy umożliwiające Województwu realizację przedsięwzięć w zakresie tworzenia i rozbudowy regionalnego systemu innowacji.

Dlaczego samorządy nie wykorzystują pieniędzy na tworzenie terenów inwestycyjnych?

Współfinansowanie projektów w zakresie uzbrajania terenów inwestycyjnych jest możliwe wyłącznie po spełnieniu szeregu warunków, poczynając od zakazu dedykowania wsparcia dużym przedsiębiorcom, na których zależy przecież samorządom lokalnym. Duże przedsiębiorstwa są bardzo pożądane, bo sprowadzenie takich inwestorów daje wymierny efekt w postaci znaczącego wzrostu zatrudnienia oraz wpływów do gminnych budżetów. Przykładem są Szczecin, Stargard czy Kołbaskowo, gdzie w ostatnich latach stworzono tysiące nowych miejsc pracy. W obecnej perspektywie finansowej tereny uzbrojone przy wykorzystaniu środków z RPOWZ mogą być zasiedlane przez dużych przedsiębiorców, ale powierzchnia zajęta przez te firmy ma wpływ na ostateczną wartość dofinansowania, które jest pomniejszane proporcjonalnie do

*Umowa Partnerstwa jest dokumentem określającym kierunki interwencji w latach 2014-2020 trzech polityk unijnych w Polsce – polityki spójności, wspólnej polityki rolnej i wspólnej polityki rybołówstwa. Jest zawierana pomiędzy rządem reprezentowanym przez ministra ds. rozwoju regionalnego a Komisją Europejską. Umowa ta wyznacza całość interwencji w kraju we wszystkich programach operacyjnych.

ich udziału na danym obszarze. Innym warunkiem, którego również nie było w poprzedniej perspektywie, jest konieczność zasiedlenia strefy inwestycyjnej w 100%. Samorządy muszą się z tego wywiązać do końca 2022 r. Jeśli to się nie zdarzy, dofinansowanie będzie pomniejszane proporcjonalnie do wielkości niezasiedlonej strefy.

Te obostrzenia spowodowały, że pomimo wielkiego zainteresowania tym obszarem wsparcia na etapie prac nad RPOWZ, w trakcie ogłaszanych naborów wniosków o dofinansowanie wiele gmin zrezygnowało z aplikowania. Podczas renegotjacji Programu Regionalnego, po konsultacjach z samorządami lokalnymi określiliśmy faktyczne zapotrzebowanie na te środki, jednocześnie wyznaczając wartość, która podlegała alokowaniu.

Z działań dotyczących tworzenia i rozbudowy stref inwestycyjnych w sumie przesunęliśmy 49 mln euro. 30 mln euro trafiło, o czym wspominałem, na bezpośrednie wsparcie przedsiębiorców, a 19 mln euro na mobilność miejską, o co postulowały przede wszystkim Instytucje Pośredniczące ZIT.

Czy zmiany dokonane w całym RPO były głębokie, czy raczej kosmetyczne?

W Umowie Partnerstwa znalazło się wiele zmian, które objęły Regionalny Program Operacyjny. Dodatkowo rozszerzyliśmy obszar renegotjacji, by wprowadzić zmiany niezależne od UP, które są korzystne z punktu widzenia wdrażania Programu i postępu finansowego. Tu mam w szczególności na myśli nowe wartości środków przypisanych dla danego obszaru, jak również zmiany we wskaźnikach postępu rzeczowego i finansowego zakładanych dla 2018 r. Obecnie mamy zakontraktowanych ok. 50% środków. Widzimy, które obszary cieszą się powodzeniem, a które nie. W 2019 r. rozpoczną się kolejne renegotjacje, związane przede wszystkim z przeglądem śródkresowym i rezerwą wykonania, wyznaczoną osobno dla każdej osi priorytetowej. Postęp rzeczowy i finansowy będzie analizowała Komisja Europejska. Zakładamy, że poza kwestią uruchomienia rezerwy wykonania będzie możliwość poruszenia innych tematów, tak jak to było podczas ostatnich renegotjacji.

W wyniku renegotjacji RPOWZ utworzono też nowe działanie 1.18 – nakierowane na wsparcie działań związanych z wdrażaniem regionalnego systemu innowacji, upowszechnianiem działalności B+R+I oraz procesem przedsiębiorczego odkrywania. Beneficjentem jest Województwo Zachodniopomorskie.

Przez pryzmat realizacji działań 1.1 *Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw* i 1.2 *Rozwój infrastruktury B+R w przedsiębiorstwach* dostrzegamy deficyt projektów badawczo-rozwojowych i współpracy na linii nauka–biznes. Z jednej strony należałoby popracować nad ofertą szkół wyższych i bardziej ukierunkować ją na możliwe wdrożenia badań do przedsiębiorstw, co wiązałoby się z potencjalną współpracą. Z drugiej – konieczne są działania w zakresie rozbudzania i uświadamiania, głównie w sektorze MŚP, potrzeby prowadzenia prac badawczo-rozwojowych. Obecnie inwestycje skupiają się na zakupie nowych technologii, a nie na tworzeniu i rozwijaniu działalności w oparciu o własne pomysły i współpracę z jednostkami badawczo-rozwojowymi.

W trakcie renegotjacji wskazaliśmy na potrzebę podejmowania takich działań przez samorząd województwa. Dotyczą one głów-

nie rozwijania systemu innowacji oraz wdrażania i monitorowania strategii inteligentnych specjalizacji. Beneficjentem, czyli podmiotem który złoży wniosek o dofinansowanie, a następnie będzie realizował projekt, jest Województwo Zachodniopomorskie. W ramach Urzędu Marszałkowskiego będzie się tym zajmował Wydział Zarządzania Strategicznego. Z efektów tego projektu skorzystają przede wszystkim instytucje otoczenia biznesu (IOB) i przedsiębiorcy, jak również jednostki samorządu terytorialnego.

Na czym będzie polegał projekt własny Województwa?

Chcemy, by była to oferta sztytu na miarę, aby projekt był odpowiedzią na faktyczne potrzeby IOB. Celem jest zwiększenie ich potencjału w kontekście świadczonych usług na rzecz przedsiębiorców. Chodzi m.in. o podnoszenie kompetencji pracowników IOB, w tym klastrow i centrów transferu technologii, w obsłudze firm w zakresie innowacji. W grę wchodzi zarówno szkolenia, studia podyplomowe, warsztaty, wizyty studyjne, doradztwo, jak i zlecanie opracowań, które miałyby wskazać na potencjały i potrzeby w ramach poszczególnych specjalizacji.

FORUM INNOWACJI POMORZA ZACHODNIEGO MA BYĆ SWEGO RODZAJU THINK TANKIEM, PLATFORMĄ WYMIANY WIEDZY I POMYSŁÓW

Ramy instytucjonalne strategii inteligentnych specjalizacji współtworzy Forum Innowacji Pomorza Zachodniego – będące platformą współpracy między różnymi środowiskami, których działania powiązane są z tworzeniem i rozwijaniem innowacji. Liczymy, że wiedza i doświadczenie zaproszonych do współpracy osób pozwoli na wypracowanie swego rodzaju mapy drogowej w obszarze innowacyjności. Jednocześnie zebranie przedstawicieli różnych środowisk i podjęty dialog będzie skutkował inicjatywami, które mogą zakończyć się wdrożeniem wielu ciekawych projektów.

Nasz projekt ma również przyczynić się do popularyzacji nauki, pobudzania kreatywności, przedsiębiorczości oraz postaw innowacyjnych. Chcemy również w porozumieniu ze szkołami wyższymi i IOB promować wśród młodych ludzi ofertę zachodniopomorskich uczelni, jak i nasz regionalny rynek pracy. Celem jest m.in. zatrzymanie najzdolniejszych osób w województwie zachodniopomorskim.

Jakiego typu inicjatywy mogą pomóc w zatrzymaniu zdolnych młodych ludzi?

To mogą być różnorodne działania. Począwszy właśnie od promocji kierunków technicznych oraz dobrych praktyk zachodniopomorskich przedsiębiorców, poprzez konkursy dla uczniów ukierunkowane na badania naukowe i innowacje, kończąc na programach stypendialnych. Jako Województwo Zachodniopomorskie byliśmy partnerem wspierającym Program E(x)plory, obejmujący m.in.

SMART UP!

Konferencja „Smart Up!” inauguruje cykl „Zachodniopomorskich Dni Przedsiębiorczości i Innowacji/ Forum Innowacji”. Podczas dwóch dni – pełnych debat i warsztatów dotyczących szeroko rozumianego obszaru innowacyjności, przedsiębiorczości i kreatywności – uczestnicy będą rozmawiać o tym, skąd czerpać inspiracje, co powstanie z połączenia nauki z biznesem, jakie zawody mają przyszłość, kto bardziej korzysta na współpracy dużego biznesu z małym, dokąd prowadzi nas gospodarka 4.0 i czy w dzisiejszym świecie warto się specjalizować. Praktycy opowiedzą, jak skutecznie prezentować swój start-up, czym jest storytelling w biznesie, dlaczego jedni osiągnęli sukces, a drudzy wręcz przeciwnie, czym jest modny biznes, jak robić pierwsze kroki w świecie IT i w końcu, jak radzić sobie w mediach społecznościowych. Szczegóły na: www.smartup.wzpl.pl.

konkurs, w ramach którego młodzi naukowcy z gimnazjów, liceów i techników pod okiem opiekunów naukowych mieli możliwość zgłaszania i prezentacji projektów badawczych.

Innym przykładem jest upowszechnianie wiedzy o innowacjach w ramach organizowanych przez nas spotkań czy konferencji. Województwo Zachodniopomorskie inauguruje cykl „Zachodniopomorskich Dni Przedsiębiorczości i Innowacji/ Forum Innowacji” wraz z konferencją „Smart UP!”, która odbędzie się w dniach 3-4 października br.

Tego typu działania przyczyniają się do popularyzacji wyższych szkół technicznych. Jest to zarazem jeden ze sposobów pozyskiwania przez uczelnie zdolnych kandydatów. Chcemy przy tym współpracować z gminami i powiatami, tak aby jak najwięcej uczniów mogło dowiedzieć się o możliwościach podejmowania nauki w województwie i związanych z tym profitach. Oczywiście, w proces ten muszą być włączani także pracodawcy oraz szkoły wyższe.

Podnoszenie kompetencji pracowników IOB, inicjowanie współpracy w ramach poszczególnych inteligentnych specjalizacji, popularyzacja nauki i kreatywności – dużo tych zadań.

Takie są założenia. Wszystkie te tematy przenikają się i zazębiają. Oczywiście, dopasujemy skalę działań do naszych możliwości – zarówno kadrowych, jak i finansowych. Jednak na tym etapie nie chcemy stawiać żadnych formalnych barier. Należy przy tym podkreślić, że Forum Innowacji Pomorza Zachodniego ma być swego rodzaju think tankiem, platformą wymiany wiedzy i pomysłów we wszystkich obszarach. Pamiętajmy przy tym, że urząd nie jest pierwszym kontaktem dla przedsiębiorców. To również nie my posiadamy wiedzę w danym obszarze technologicznym. Możemy za to tę swoistą burzę mózgów w ramach Forum Innowacji koordynować, zbliżając jednocześnie do siebie poszczególnych aktorów. Duże oczekiwania mamy względem klastrów oraz centrów transferu technologii.

Jaką rolę mogą tu jeszcze odegrać samorządy?

Samorządy lokalne odgrywają ogromną rolę. To one najlepiej znają swój potencjał gospodarczy, jednocześnie sprawują nadzór nad oświatą. Wiele zależy jednak od podejścia i chęci do podjęcia dialogu. Takie jest też założenie strategii inteligentnych specjalizacji,

aby poprzez współpracę IOB, administracji oraz przedsiębiorców doprowadzić do rozwoju kluczowych dla danego obszaru branż.

Efekty działania 1.18 będą miały także wpływ na to, jak przedsiębiorcy korzystają ze wsparcia na projekty badawczo-rozwojowe (działanie 1.1)?

W nowej perspektywie finansowej 2021-2027 wsparcie w zakresie badań i rozwoju wciąż będzie priorytetem Komisji Europejskiej. Patrzymy więc przyszłościowo – jeżeli mamy jednostki naukowe wyspecjalizowane w poszczególnych obszarach, to warto, by przedsiębiorcy z nimi współpracowali. Małe projekty B+R, na które przyznajemy bony do 100 tys. zł, mają na celu inicjowanie takiej współpracy. Obie strony powinny dostrzec korzyści z tej relacji. Przedsiębiorcy często nie wiedzą, że mają możliwość rozwoju. Szkoły wyższe mogą pokazać firmom taką perspektywę, a centra transferu technologii, pełniąc rolę swego rodzaju brokerów innowacji, mogłyby te dwa światy łączyć.

Drugi typ projektów w działaniu 1.1 to przedsięwzięcia większe, przy których przydaje się doświadczenie we współpracy z jednostkami naukowymi. Jednocześnie przedsiębiorstwa, w szczególności duże, mające wyodrębnione zespoły badawcze, będą sobie radzić i bez tego wsparcia.

W skali kraju ogromnym problemem jest poziom nakładów na B+R, które w Polsce w większości pochodzą ze środków publicznych. A proporcje powinny być odwrotne.

Czy środki przesunięte z uzbrajania terenów inwestycyjnych trafią do działania 1.5 Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji?

Tak. Do 27 września br. trwa nabór wniosków dla sektora gospodarki morskiej, a 29 października br. zostanie ogłoszony kolejny konkurs w ramach działania 1.5, w którym o dofinansowanie będą mogły ubiegać się przedsiębiorstwa działające na rzecz wszystkich inteligentnych specjalizacji. Środki przeznaczone na te konkursy to efekt naszych skutecznych negocjacji z Komisją Europejską.

Rozmawiał Jerzy Gontarz

KONTAKTY – WALUTA BIZNESU

Na rynku potrzeba więcej smart money, czyli pozafinansowych korzyści, jakie zapewnić może inwestor. Pieniądze są ważne na początkowym etapie, zwłaszcza gdy pomysł musi jeszcze dojrzeć i przejść proces sprawdzenia. W rozwijaniu biznesu równie istotne są kontakty i odpowiednie wsparcie merytoryczne.

Zachodniopomorskie Dni Instrumentów Finansowych (ZDIF) odbywają się od 2012 r. Ich celem jest upowszechnianie wiedzy o instrumentach zwrotnych, które można pozyskać na rozwój biznesu, zwłaszcza z pomocą inicjatyw takich jak Jeremie 2. W tym roku w Szczecinie Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA (ZARR) zorganizowała konferencję po raz siódmy.

– Jesteśmy od tego, by wspierać szczególnie małe i średnie przedsiębiorstwa w regionie. Od ubiegłego roku zarządzamy środkami zwrotnymi inicjatyw Jeremie i Jessica, po które nadal mogą sięgać firmy. Ponadto ZARR przyznaje dotacje na korzystanie z usług rozwojowych. Możemy sfinansować do 80% kosztów szkoleń dla przedsiębiorców i ich pracowników – wymienia Robert Michalski, prezes zarządu ZARR. Refundacji podlegają usługi zamieszczone w Bazie Usług Rozwojowych z opcją „możliwość dofinansowania”. – Spotkanie odbywa się po to, by przedsiębiorcy mogli poznać więcej możliwości rozwijania biznesu. Pojawiają się tu zarówno stawiający pierwsze kroki w biznesie, jak i ci bardziej doświadczeni. Jedni i drudzy znajdują coś dla siebie – inspiracje, wiedzę, kontakty, a nawet inwestorów – dodaje prezes.

Jeremie dla start-upów

Największą przewagą na rynku można wypracować dzięki wprowadzeniu w życie nowatorskiego pomysłu. – W biznesie chodzi o rozwój, a instrumenty finansowe, takie jak pożyczki, poręczenia, reporeczenia, wejścia kapitałowe, mają pomagać mikro-, małym i średnim przedsiębiorcom. Innowacje projektowane są w umysłach młodych ludzi, którzy, by ziścić swoje marzenia, nie boją się ryzyka i zakładają start-upy. Duże możliwości dają im Jeremie i Regionalny Program Operacyjny – uważa Olgierd Geblewicz, marszałek województwa.

Start-upy nie wzbudzają zaufania w bankach, dlatego muszą one szukać alternatywnej formy finansowania. – Jeremie to bardzo dobre instrumenty, które nie mają żadnych ukrytych zapisów, jak niektóre produkty komercyjne – chwali Wojciech Marcinkiewicz z Banku Gospodarstwa Krajowego, który pełni funkcję Menedżera Funduszu Funduszy Pomorza Zachodniego. Mimo że ze wsparcia skorzystało już ponad 6 tys. przedsiębiorstw z regionu, wciąż jeszcze tysiące firm nie wie, że można pozyskać tak duże pieniądze na tak niski procent. Środki zwrotne mają tę przewagę nad dotacjami, że stosunkowo łatwiej po nie sięgnąć i prościej je rozliczyć.

– Jeremie umożliwił nam start w biznesie. To ważne, kto jest pośrednikiem, kto wita przedsiębiorcę i mówi mu: „Słuchaj, tu są takie możliwości. Warto z nich skorzystać. Pomożemy ci to zrobić”.

Muszę wspomnieć o Koszalińskiej Agencji Rozwoju Regionalnego. Jej nastawienie i procedury były na tyle przyjazne, że czterokrotnie zdecydowaliśmy się w tym procesie uczestniczyć. Zachęcam wszystkich, by spróbowali – dodaje wiary Agnieszka Chmielewska, współwłaściciel i prezes zarządu dogadamycie.pl oraz pozostałych spółek działających w grupie, prezes zarządu Fundacji Globtra.

Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego SA (KARR) udzieliła ok. 400 tego typu pożyczek. Wśród pożyczkobiorców przeważali przedsiębiorcy z branży turystycznej i gastronomicznej. – Wspieramy często małe rodzinne firmy, ale ze wszystkich jesteśmy dumni – mówi Natalia Wegner, prezes KARR (zobacz ramkę – przyp. red.).

Według tych, którzy sięgnęli po środki zwrotne, Jeremie silnie motywuje do działania, ponieważ te pieniądze trzeba zwrócić. – W niektórych przypadkach dotacje unijne demotywują, bo przedsiębiorca nie ma obowiązku zwrotu funduszy i czasami wydaje je mało efektywnie. W Jeremie jest tak: jak twój projekt jest dobry, a ty będziesz ciężko pracował, no to się uda – uważa prezes Agnieszka Chmielewska.

Pomysł wart inwestora

Z nieco innej – bo kapitałowej – formy finansowania, ale też z puli funduszy Jeremie, skorzystała Idea Machines Sp. z o.o. – Moja firma zajmuje się projektowaniem i budową bezałogowych platform zdalnie sterowanych: jeżdżących, latających, wielowirnikowców, płatowców czy hybryd łączących w sobie kilka możliwości. Muszą być przygotowane i odporne na ciężkie warunki pracy i specyficzne wymagania klientów. To jest nasz atut. Opracowujemy sprzęt na zamówienie. Podejmujemy się wyzwania związanych z wyprodukowaniem urządzeń, których w ogóle nie ma na rynku. Zlecenia od naszych klientów są tak specyficzne i trudne, że często nikt inny nie chce się tego podjąć – tłumaczy Maciej Szkop, prezes Idea Machines. – To jest nasza droga rozwoju. Cały czas śledzimy rynek. Kolejną drogą jest automatyzacja. Pracujemy nad stworzeniem huba, od którego sprzęt będzie uruchamiany bez potrzeby obecności operatora w danym miejscu. Włączy go na przykład pracownik biura znajdującego się w dowolnym miejscu na świecie – dopowiada prezes.

Tego typu działalność wymaga zaawansowanego zaplecza technologicznego. Bez pomocy IQ Pomerania stworzenie i rozwinięcie Idea Machines mogłoby się okazać niemożliwe. – Początkowe nakłady finansowe na badania i rozwój w pierwszym okresie nie przynoszą dochodów. Dojście do jakiegoś poziomu bez odpowiedniego zaplecza finansowego jest nieosiągalne – dodaje Maciej Szkop.

OFERTA DLA MŚP	
Pożyczki Jeremie2	
Fundacja Centrum Innowacji i Przedsiębiorczości www.biznes.koszalin.pl	- pożyczka inwestycyjna (od 500 tys. zł do 1 mln zł) - pożyczka obrotowo-inwestycyjna (od 100 tys. zł do 500 tys. zł)
Koszalińska Agencja Rozwoju Regionalnego SA www.karsa.eu	- dotacje na usługi rozwojowe (kwota dofinansowania jest uzależniona od wielkości firmy i wynosi: do 15 tys. zł dla mikro-, do 75 tys. zł dla małych, do 400 tys. zł dla średnich przedsiębiorstw). Więcej na: www.uslugirozwojowe.karsa.eu - mikropożyczka (do 100 tys. zł) - pożyczka obrotowo-inwestycyjna (od 100 tys. zł do 500 tys. zł)
Polska Fundacja Przedsiębiorczości www.pfp.com.pl	- dotacje na usługi rozwojowe (kwota dofinansowania jest uzależniona od wielkości firmy i wynosi: do 15 tys. zł dla mikro-, do 75 tys. zł dla małych, do 400 tys. zł dla średnich przedsiębiorstw). Więcej na: www.fur.pfp.com.pl - mikropożyczka (do 100 tys. zł) - pożyczka obrotowo-inwestycyjna (od 100 tys. zł do 500 tys. zł) - pożyczka inwestycyjna (od 500 tys. zł do 1 mln zł)
Stargardzka Agencja Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. www.sarl.pl/jeremie-2-pozyczki/	- pożyczka inwestycyjna (od 500 tys. zł do 1 mln zł) - pożyczka obrotowo-inwestycyjna (od 100 tys. zł do 500 tys. zł)
Stowarzyszenie Inicjatyw Społeczno-Gospodarczych www.sisg.pl	- pożyczka inwestycyjna (od 500 tys. zł do 1 mln zł) - pożyczka obrotowo-inwestycyjna (od 100 tys. zł do 500 tys. zł)
Szczeciński Fundusz Pożyczkowy Sp. z o.o. www.fundusz.szczecin.pl	- pożyczka inwestycyjna (od 500 tys. zł do 1 mln zł) - pożyczka obrotowo-inwestycyjna (od 100 tys. zł do 500 tys. zł)
Dotacje, które przyznaje ZARR SA	
Zachodniopomorska Agencja Rozwoju Regionalnego SA www.zarr.com.pl	dotacje na usługi rozwojowe (kwota dofinansowania jest uzależniona od wielkości firmy i wynosi: do 15 tys. zł dla mikro-, do 75 tys. zł dla małych, do 400 tys. zł dla średnich przedsiębiorstw)
Instrumenty zwrotne nadzorowane przez ZARR SA	
IQ Pomerania www.iqpomerania.com	wsparcie kapitałowe dla firm seed, start-upów i na wczesnym etapie rozwoju (od 300 tys. zł do 1,5 mln zł)
Agencja Rozwoju Metropolii Szczecińskiej Sp. z o.o. www.arms-szczecin.eu	poręczenia kredytów i leasingu (do 500 tys. zł)
POLFUND Fundusz Poręczeń Kredytowych SA www.polfund.com.pl	poręczenia kredytów i leasingu (do 500 tys. zł)

– Szukamy właśnie takich obiecujących niszowych firm, które bez finansowania w początkowym okresie nie miałyby możliwości się rozwinąć. Ogólna świadomość rynku venture capital jest w Polsce bardzo niska. Dlatego korzystamy z możliwości, jakie daje obecność na takich wydarzeniach jak to – mówi Szymon Klimas z IQ Pomerania Sp. z o.o., która zarządza Funduszem Jeremie Seed Capital Województwa Zachodniopomorskiego Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (docelowa kapitalizacja to 40 mln zł). Fundusz może zainwestować w jeden projekt kwotę od 300 tys. do 1,5 mln zł poprzez objęcie udziałów lub akcji spółki na poziomie uwzględniającym realną wartość w momencie realizacji inwestycji.

Więcej smart money

Z kolei bValue Sp. z o.o. jest funduszem venture capital stworzonym przy współudziale kilku osób z Polski i zagranicy. Fundusz zarządza dziś kapitałem 25 mln euro i inwestuje w firmy technologiczne, które mają potencjał ekspansji zagranicznej. Dlaczego bValue w ogóle powstał? – Na rynku od kilku lat jest sporo funduszy inwestycyjnych. Zauważyliśmy jednak brak tzw. smart money. To coś więcej niż pieniądze. Te pochodzą z różnych źródeł, ale na wczesnym etapie budowania firmy bardzo ważne jest wsparcie ich w formie mentoringu, wiedzy technicznej, wiedzy operacyjnej, kontaktów ze środowiskiem. W bValue jesteśmy gotowi to dawać.

Podchodzimy selektywnie, ale jak już zainwestujemy, to mówimy, że dopiero zaczynamy pracować – mówi Maciej Balsewicz, prezes bValue Sp. z o.o. Samo pozyskanie inwestycji jest tylko pewnym etapem ścieżki formalnej. Inwestorzy związani z tym funduszem to ludzie zajmujący się biznesem. Mieli na swojej drodze i sukcesy, i porażki. Firma nie ustaje w poszukiwaniach „polskiego jednorożca”, czyli start-upu, którego wartość osiągnęłaby miliard dolarów.

Fundusz bValue został udziałowcem szczecińskiej spółki Tidio, która oferuje platformę czatową dla MŚP. – Zainwestowaliśmy w Tidio 3 mln zł, z opcją kolejnego dokapitalizowania spółki 2 mln zł. Tidio ma dobry, łatwo skalowalny produkt, który 99% przychodów pozyskuje z rynków zagranicznych. Pomagamy spółce w ekspansji międzynarodowej – właśnie otworzyliśmy biuro w Berlinie. Tidio pracuje nad stworzeniem nowego czatbota – wyjaśnia Maciej Balsewicz.

Peter Heydebreck, prezes zarządu engage – Key Technology Ventures AG, potwierdza: – Na rynku jest za mało smart money. Żadne pieniądze nie pomogą, jeśli nie mamy kogo zapytać, czy nasz sposób myślenia jest poprawny, jeśli nie mamy odpowiednich kontaktów ani sojuszników.

Jerzy Gontarz

MAŁE, ALE DAJĄ DUŻE MOŻLIWOŚCI

RPOWZ na lata 2014-2020 wspiera firmy w nawiązywaniu współpracy z jednostkami naukowymi i opracowywaniu innowacyjnych rozwiązań. 28 września 2018 r. Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego ogłosił kolejny, trzeci już nabór na dofinansowanie małych projektów B+R w ramach działania 1.1 *Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw*.

Czy warto poszukiwać takiej współpracy? – Zasoby wiedzy wewnątrz każdej firmy są ograniczone. Natomiast jeśli skorzystamy z zasobów zewnętrznych, to dajemy sobie szansę na pokonanie własnych ograniczeń. Wykorzystanie potencjału jednostki naukowej do prac badawczo-rozwojowych powinno być najważniejszą motywacją w ubieganiu się o tego typu dotacje – przekonuje Arkadiusz Świech, kierownik działu handlowego spółki Finomar, która w ubiegłym roku zrealizowała mały projekt B+R przy współpracy z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym.

Także współpraca firmy FOSFAN SA z wykonawcą usługi B+R – Akademią Morską – była bardzo merytoryczna i przyniosła konkretny efekt. – Przy okazji wymieniliśmy się doświadczeniami: my lepiej poznaliśmy podejście teoretyków, Akademia Morska zdobyła per-

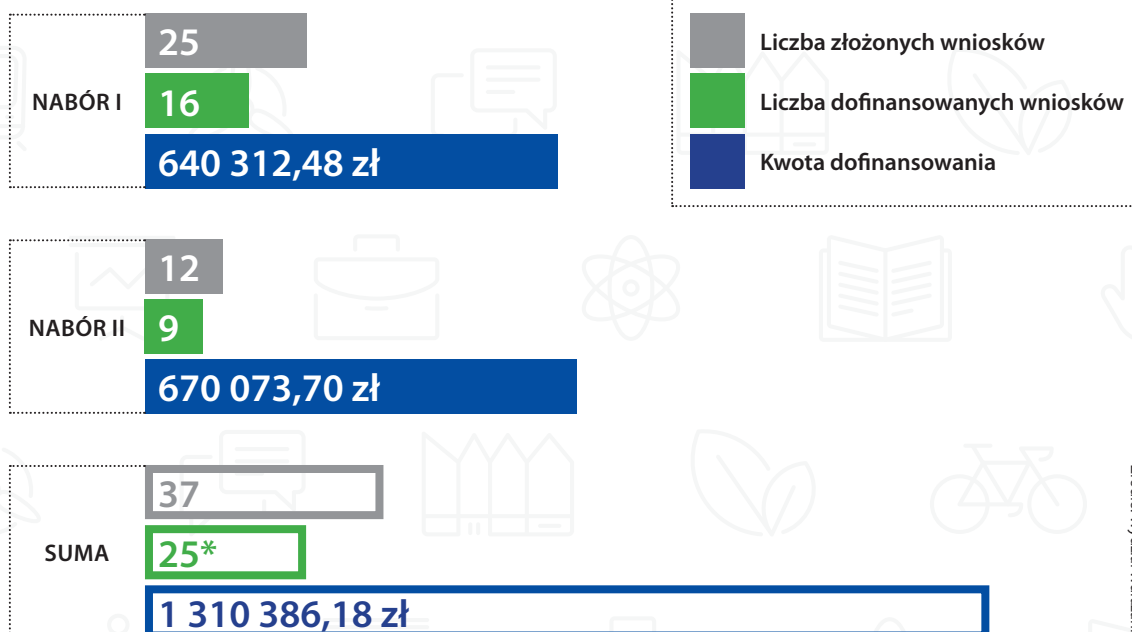
spektywę praktyków. Myślę, że obie strony mogą być zadowolone z rezultatów tej współpracy – uważa Rafał Kot, dyrektor ds. produkcji i rozwoju w firmie FOSFAN.

Są to firmy, które przecierały ścieżki w korzystaniu z dotacji z działania 1.1. Pokazały, że można osiągnąć więcej, odwołując się do potencjału sektora nauki.

Innowacje w stoczni

W ramach dotychczas zakończonych naborów z dofinansowania małych projektów skorzystało 23 przedsiębiorców. Otrzymali oni wsparcie w kwocie ponad 1,2 mln zł. Jedną z takich firm jest spółka Finomar (ok. 150 pracowników), która powstała w 1994 r. Do niedawna specjalizowała się w produkcji złożonych konstruk-

WYNIK DOTYCHCZASOWYCH NABORÓW W RAMACH DZIAŁANIA 1.1 PROJEKTY BADAWCZO-ROZWOJOWE PRZEDSIĘBIORSTW, TYP 1: „MAŁE PROJEKTY B+R”

* Dwie umowy o łącznej wartości 92 583,70 zł zostały rozwiązane

Fot. Krzysztof Lachowicz (2x)

Spółka Finomar skorzystała z dotacji, by poprawić jakość kontroli wymiarowej i jej wykorzystania w procesie produkcji kadłubów statków

cji spawanych – głównie dla branży stoczniowej i offshore, a dziś niemal w 100% koncentruje się na produkcji kadłubów częściowo wyposażonych oraz sekcji i bloków okrętowych. – Eksportujemy je do Niemiec, Norwegii, Danii, Holandii i Wielkiej Brytanii. Jesteśmy również poddostawcą innych polskich stoczní, szczególnie z Pomorza Zachodniego oraz z Trójmiasta. Obecnie rynek stoczniowy charakteryzuje się tym, że na finalny produkt w postaci statku dla odbiorcy zagranicznego składa się praca wielu kooperantów – mówi Arkadiusz Świech.

W tym przemyśle wprowadzanie innowacji ma duży wpływ na konkurencyjność firmy. Finomar skorzystał ze wsparcia z RPOWZ na mały projekt badawczy, by poprawić jakość kontroli wymiarowej i jej wykorzystania w procesie produkcji kadłubów statków. – Współpracowaliśmy z uczelniami już wcześniej. Wspomagaliśmy je w procesach dydaktycznych przez praktyki studenckie, przyjmowanie grup studenckich na pokazy. Stypendyści Erasmusa pisali prace magisterskie związane z naszą firmą. A z drugiej strony,

zlecaliśmy uczelniom wykonanie konkretnych usług, typu badania wytrzymałościowe, metalograficzne. Wcześniej nie podejmowaliśmy jednak współpracy w zakresie badań i rozwoju – wyjaśnia Michał Gołębiowski, inżynier produkcji.

Opracowanie systemu kontroli wymiarowej podczas procesów wykonywania konstrukcji stalowych firma zleciła Zachodniopomorskiemu Uniwersytetowi Technologicznemu. – Naszym głównym celem było ograniczenie pracochłonności prac korekcyjnych, które są konieczne do przeprowadzenia w przypadku stwierdzenia nadmiernych odchyłek wymiarów i kształtu. Postanowiliśmy wypróbować, czy podjęcie współpracy z uczelnią ułatwi nam rozwiązanie tego problemu. Jednocześnie chcieliśmy niejako przetestować proces ubiegania się o dotację. Można powiedzieć, że jedno i drugie udało się. Aczkolwiek ilość pracy włożonej w aplikowanie była chyba za duża w stosunku do pozyskanej kwoty dotacji. Jeśli chodzi o efekty projektu, to uzyskaliśmy to, czego oczekiwaliśmy – nasi pracownicy poznali skuteczne metody prowadzenia prac kontrol-

Fot. od lewej: Jerzy Gontarz, Krzysztof Lachowicz

Współpraca z uczelnią pozwoliła Finomarowi na uzyskanie aktualnej wiedzy na temat zaplecza pomiarowego

nych. Całość zmierzała do tego, by od samego początku procesu budowy kadłuba wykrywać niedokładności, jakie powstają w czasie produkcji statku. Im wcześniej znajdzie się błąd, tym tańsza jest ich naprawa. Szacuję, że właściwe wykorzystanie systemu kontroli wymiarowej pozwala obniżyć pracochłonność budowy kadłuba statku nawet o 10% – mówi Michał Gołębiowski.

Zachęcające rezultaty

Współpraca z uczelnią pozwoliła Finomarowi na uzyskanie aktualnej wiedzy na temat zaplecza pomiarowego. – Podczas spotkań z pracownikami ZUT, którzy zaprojektowali nowy system kontroli, można było pozyskać cenne wskazówki dotyczące kontroli wymiarowej i obsługi nowoczesnych instrumentów pomiarowych. Teraz w pracy lepiej wykorzystuję możliwości tachimetru laserowego, który pozwala mierzyć z dokładnością do dziesiątej części milimetra – mówi Paweł Lipiński, traser geodeta.

Menedżerowie Finomaru uważają, że rezultaty projektu zachęcają do korzystania z zewnętrznej pomocy w rozwiązywaniu konkretnych trudności. – Dodatkowe spojrzenie na problem oczami naukowców daje możliwości znalezienia rozwiązań, których pracownicy przedsiębiorstwa nie są w stanie opracować – dodaje Arkadiusz Świech.

Statek ładny i dzielny

Jakie jeszcze są korzyści z wdrożenia systemu? – Wysyłamy rynkowy sygnał, że budujemy statki ładniejsze niż 2-3 lata temu. Oprócz tego, że statek dobrze spełnia swoją funkcję techniczną, to będzie się podobał armatorowi i jego klientom. Sprzedawanie „ładnych statków” zapewni na przyszłość kolejne kontrakty. Może nie jest to twarde, weryfikowalne kryterium, ale za to najtrudniejsze do spełnienia – przekonuje Arkadiusz Świech.

Z kolei Michał Gołębiowski patrzy na to bardziej technicznie: – Kryterium „statek ładny” należy odnosić nie tylko do części nadbudówki i poszycia wystającego ponad linię wody. O tym, że statek jest „ładny”, w dużym stopniu decyduje precyzja jego wykonania. A ta jest szczególnie ważna w odniesieniu do części podwodnej kadłuba – pofalowania i odkształcenia mają duży wpływ na tzw. dzielność statku, czyli na jego osiągi, np. prędkość, trzymanie się kursu, zużycie paliwa. Jeżeli burta jest pofalowana, to stwarza większy opór. Nieprecyzyjne wykonanie kadłuba negatywnie wpływałoby na tor poruszania się statku, jego prędkość i zużycie paliwa. System kontroli wymiarowej zapobiega również takim błędom – wyjaśnia.

Finomar dobrze odnajduje się na rynku małych i średnich statków, liczących od kilkunastu do kilkudziesięciu metrów długości. Nie rezygnuje z dalszego wprowadzania innowacji. Liczy również na sukces w skierowanym do przemysłu stoczniowego konkursie w ramach działania 1.5 RPOWZ.

Baza większych możliwości

Ze wsparcia na mały projekt B+R skorzystała także spółka FOSFAN SA, producent nawozów rolniczych i ogrodniczych. Wytwarza ich ok. 150 tys. ton rocznie. 40% swojej produkcji przeznaczają na eksport – do Niemiec, Skandynawii, krajów nadbałtyckich, a od ubiegłego roku również na Ukrainę. Obok działalności produkcyjnej świadczy usługi przeładunkowe chemikaliów sypkich oraz płynnych, osiągając z tego tytułu ok. 10% ogółu przychodów.

Kamil Gałębski, Wydział Wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego UMWZ:

Pomimo uproszczonej formuły konkursu o wsparcie małych projektów B+R w ramach działania 1.1, obszarem stwarzającym wnioskodawcom największą problematyczną jest konieczność udokumentowania poniesienia wydatku w sposób celowy i oszczędny. Najczęściej sprowadza się to do upublicznienia zapytania ofertowego i wyboru najkorzystniejszej oferty na wykonanie usługi. Upublicznienia, jak i wyboru należy jednak dokonać z poszanowaniem zapisów i terminów wskazanych w „Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków” lub „Zasad w zakresie udzielania zamówień w projektach realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020” stanowiących załącznik do regulaminu konkursu. Korzystanie z tych dokumentów jest szczególnie istotne, gdyż uchybienia związane z procedurą udzielenia zamówienia mogą wiązać się z pomniejszeniem dotacji.

Fot. Konrad Królowski

Tej drugiej części działalności dotyczył mały projekt badawczo-rozwojowy. – Polegał on na opracowaniu koncepcji rozbudowy bazy do przeładunku płynnych produktów chemicznych. Przygotowała ją Wydział Inżynierii i Ekonomiczny Transportu Akademii Morskiej w Szczecinie, pokazując możliwości rozwoju w ujęciu: logistycznym, przeładunkowym i transportowym – mówi Rafał Kot, dyrektor ds. produkcji i rozwoju w firmie FOSFAN. Opracowanie przedstawia trzy warianty rozbudowy bazy przeładunkowej, zwiększającej pojemność od 40 do 50 tys. metrów sześciennych. – Obecnie mamy zbiorniki o łącznej pojemności 10 tys. metrów sześciennych. Zdolności przeładunkowe wynoszą dziś ok. 150 tys. ton rocznie. Rozbudowa bazy zbiorników pozwoliłaby osiągnąć pułap nawet 750 tys. ton rocznie. Z wielokrotnością się nasze możliwości przeładunkowe – wyjaśnia Rafał Kot.

Biznesowo bardzo by się to opłacało. Taka dywersyfikacja działalności pozwoliłaby zwiększyć firmie zysk. Właściciele spółki mają teraz odpowiedni materiał do rozmów z potencjalnymi inwestorami i kontrahentami, jak również do budowania na przyszłość planów inwestycyjnych. Opracowanie zrealizowane przy wsparciu z RPOWZ stanowi podstawę do wykonania w dalszym etapie projektu budowlanego, uzyskania pozwoleń, raportu oddziaływania na środowisko i realizacji samej inwestycji.

Polubili B+R

Spółka zachęcona tymi doświadczeniami poszła krok dalej. – To był nasz pierwszy projekt badawczo-rozwojowy. Pozytywny przebieg przedsięwzięcia i jego wyniki sprawiły, że postanowiliśmy kontynuować współpracę z jednostkami naukowymi z regionu. Skorzystaliśmy ze wsparcia w ramach działania 1.1 na projekt typu 2 („Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw wraz z przygotowaniem do wdrożenia w działalności gospodarczej” – przyp. red.).

APLIKOWANIE, ROZLICZANIE ORAZ KONTROLA PRZY MAŁYCH PROJEKTACH B+R SĄ PROSTSZE NIŻ W POZOSTAŁYCH KONKURSACH

Jest to znacznie większe przedsięwzięcie, które dotyczy wdrożenia nowej technologii produkcji nawozów na bazie superfosfatów mączkowych. Realizujemy je przy współpracy z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym – mówi Rafał Kot.

Drugi projekt jest w trakcie realizacji, trwają prace badawcze oraz próby na skalę półtechniczną. Całość ma się zakończyć w 2019 r. Wdrożenie nowej technologii pozwoli na wprowadzenie do produkcji i sprzedaży nowej, innowacyjnej gamy wysokoazotowych produktów. Będzie to kolejna dywersyfikacja działalności spółki FOSFAN, poprawiająca jej konkurencyjność i pozycję na rynku polskim i europejskim.

Nowy konkurs

Z dotacji do 100 tys. zł (refundacja do 85% poniesionych kosztów) oferowanych w nowym konkursie, w którym nabór wniosków ruszy z końcem października br., mogą skorzystać zarówno firmy z sektora MŚP, jak i duże przedsiębiorstwa. Uzyskują one częściowy zwrot wydatków poniesionych na zakup usługi badawczo-rozwojowej związanej z opracowaniem lub przetestowaniem nowego bądź ulepszonego produktu, wyrobu, usługi, technologii produkcji czy projektu wzorniczego.

Wykonawcą takiej usługi może być np. jednostka naukowa, centrum transferu technologii, niezależna jednostka stanowiąca akredytowane laboratorium lub przedsiębiorca posiadający status centrum badawczo-rozwojowego.

Podobnie jak w poprzednich konkursach wspierane będą projekty, które realizowane są w ramach inteligentnych specjalizacji województwa zachodniopomorskiego. Przypomnijmy, że są to:

- wielkogabarytowe konstrukcje wodne i lądowe
- zaawansowane wyroby metalowe
- produkty drzewno-meblarskie
- opakowania przyjazne środowisku
- produkty inżynierii chemicznej i materiałowej
- nowoczesne przetwórstwo rolno-spożywcze
- multimodalny transport i logistyka
- produkty oparte na technologiach informacyjnych.

Możliwe będzie także dofinansowanie przedsięwzięć w branżach bezpośrednio z nimi powiązanych w ramach tzw. globalnych łańcuchów wartości*.

Aplikowanie, rozliczanie oraz kontrola przy małych projektach B+R są prostsze niż w pozostałych konkursach. Do wniosku dołączamy mniej dokumentów, nie ma konieczności ustanawiania zabezpieczenia realizacji umowy, a projekt można rozliczyć na podstawie tylko jednego wniosku o płatność. Szczegóły na www.rpo.wzp.pl w zakładce Zobacz ogłoszenia i wyniki naborów wniosków.

Jerzy Gontarz

*„Globalne łańcuchy wartości” to powiązania między przedsiębiorstwami. Analiza łańcuchów wartości pozwala na zidentyfikowanie i określenie strategii działania w odniesieniu do sektorów gospodarki mających kluczowy wpływ na rozwój regionu.

Fot. Konrad Królikowski

Rozbudowa bazy zbiorników pozwoli firmie FOSFAN zwiększyć możliwości przeładunkowe

SZEROKI ZAKRES WSPARCIA

W połowie października br. rusza nabór wniosków dla działania 7.6, które koncentruje się na usługach wspierających rodzinę i pieczę zastępczą. Jednocześnie wdrażane są projekty dofinansowane w poprzednim naborze. To będzie szeroki wachlarz wsparcia, którego celem jest poprawa sytuacji zachodniopomorskich rodzin – zarówno tych biologicznych, jak i zastępczych.

Fot. Chroma Stock

Wszystko zaczyna się w rodzinie. Wszystko, co dobre i – niestety – wszystko, co złe. Rodziny przeżywające trudności, mające problemy z codziennym funkcjonowaniem i wypełnianiem podstawowych zadań nie mogą być pozostawione same sobie. Ich wewnętrzne problemy generują skutki, które odczuwa całe społeczeństwo. W województwie zachodniopomorskim kompleksową pomoc przewiduje m.in. działanie 7.6 *Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym*, typ 2: „Rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej”.

– W tej edycji premiować będziemy projekty kompleksowe o zasięgu minimum powiatu lub kilku powiatów, tak by ze wsparcia mogła skorzystać jak największa grupa osób. Dodatkowe punkty

otrzymają również projekty, których realizację przewidziano na terenie gminy lub gmin mających przyjęty Program Rewitalizacji. Chcemy wzmocnić oddziaływanie procesu rewitalizacji i udzielić wsparcia mieszkańcom m.in. w procesie wychowania – mówi Małgorzata Grabusińska, kierownik Biura ds. Naboru i Oceny WUP w Szczecinie. Poszerzenie zakresu wsparcia ma zagwarantować pomoc wszystkim, którzy jej potrzebują.

Pomoc bardziej systemowa

Zmianę punktu ciężkości w działaniach wspierających rodzinę można zauważyć już teraz. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej (ROPS) w Szczecinie zdecydował się na inne podejście do rozwiązywania problemów społecznych, bardziej wydajne i systemowe.

– Wcześniej koncentrowaliśmy się głównie na wsparciu instytucji, samorządów gminnych i powiatowych, podnoszeniu kwalifikacji kadr pracujących z beneficjentem ostatecznym. Tym razem, obserwując potrzeby regionu, ale też nierzadko brak możliwości realizacyjnych po stronie małych samorządów, zdecydowaliśmy się na inne podejście. Skoro posiadamy wiedzę – na podstawie badań, analiz raportów NIK, OZPS, GUS itp. – o konkretnych, niekorzystnych zjawiskach w regionie, a samorządy, nawet jeśli podejmą niektóre tematy, rozwiążą je jedynie lokalnie, to powinniśmy za wszelką cenę podjąć próbę wypracowania rozwiązań szerszych, ponadlokalnych, a nawet systemowych w skali regionu. Inaczej mówiąc – wykorzystać możliwości, jakie dają fundusze unijne, do wprowadzenia rozwiązań na szerszą skalę, by powoli uzyskiwać efekt coraz lepszej spójności społecznej i równego dostępu do

gmin, a pomoc trafia do każdego zakątka regionu. ROPS realizuje obecnie kilka takich przedsięwzięć, m.in.: „Zintegrowane wsparcie dla rodzin i pieczy zastępczej na terenie województwa zachodniopomorskiego”, „Kurs na Rodzinę”, „Nawigator Samodzielności” oraz „Akademia Rodzica Zastępczego”.

Zintegrowane wsparcie

Pierwszy z projektów – „Zintegrowane wsparcie dla rodzin i pieczy zastępczej na terenie województwa zachodniopomorskiego” ruszył w ubiegłym roku i potrwa do końca 2018 r. To przedsięwzięcie partnerskie realizowane przez ROPS (który jest liderem) oraz samorządy powiatowe: choszczeński, koszaliński, łobeski, policki, szczeciński i wałecki. Działania skupiają się na podniesieniu kompetencji rodzin i osób dotkniętych ubóstwem, którym grozi

Fot. Chroma Stock

PROJEKT „AKADEMIA RODZICA ZASTĘPCZEGO” OFERUJE POMOC DLA OSÓB STANOWIĄCYCH RODZINY ZASTĘPCZE NIEZAWODOWE I SPOKREWNIONE

usług dla mieszkańców różnych powiatów i gmin w regionie. Punktowe rozwiązania są bardzo ciekawe, ale najczęściej ograniczają się do okresu realizacji projektu i do konkretnej, małej grupy odbiorców – mówi Dorota Rybarska-Jarosz, dyrektor ROPS w Szczecinie.

Takie podejście przypomina gęste sito niepozwalające umknąć nikomu, kto potrzebuje pomocy. W praktyce sprowadza się do realizowania projektów partnerskich, gdzie z usług korzysta wiele

ograniczenie praw rodzicielskich i nie najlepiej funkcjonujących społecznie. Swoim zasięgiem projekt obejmuje aż 1/3 województwa. Z oferowanego wsparcia skorzystało dotychczas 817 osób, ale nadal prowadzona jest rekrutacja. W okresie jego trwania z usług będzie mogło korzystać kolejnych kilkuset odbiorców. W projekcie znalazły się konsultacje i poradnictwo specjalistyczne (m.in. prawne), program terapii rodzin, coaching rodzinny, trening ekonomiczny i kulinarny, edukacja rodziców w zakresie organizacji czasu wolnego, trening zastępowania agresji, mediacje, usługi wsparcia psychologów, terapeutów, a także zachęcanie do tworzenia grup wsparcia i samopomocowych.

Kurs na Rodzinę

„Kurs na Rodzinę” to projekt trzyletni. ROPS prowadzi go w partnerstwie z powiatami goleniowskim, kołobrzeskim, sławieńskim i stargardzkim. Skupia się on na rodzinach z deficytami opiekuńczo-wychowawczymi, którym grozi odebranie dzieci. Działania w obrębie projektu podzielone są na trzy obszary: Turnusy Aktywizujące dla Rodzin, Regionalne Akademie Rodziny i Internetowa Akademia Rodziny.

Turnusy Aktywizujące dla Rodzin to forma pomocy poza miejscem zamieszkania. Planowane są trzy 14-dniowe turnusy, każdy dla 20 osób (rodziców i dzieci) w dwóch edycjach: pierwsza w 2019 r., druga w 2020 r. Rekrutację do nich przeprowadzać będą partnerzy projektu. Po zakończonym wyjeździe uczestnikom zostaną przydzieleni „trenerzy rodziny”, którzy będą kontynuować dalsze wspieranie rodzin. Podczas turnusu będą organizowane zajęcia z integracji, motywacji, komunikacji, budowania poczucia własnej wartości, rozwiązywania konfliktów, pielęgnowania więzi, ekonomii, a także kreatywności.

Z kolei celem Regionalnych Akademii Rodzin jest ochrona rodziny przed rozpadem, podniesienie u uczestników szkoleń umiejętności zarządzania budżetem domowym i nabycie przez nich kompetencji umożliwiających samodzielne rozwiązywanie problemów oraz codziennych sporów. W projekcie przewidziano wsparcie 800 osób w 4 regionalnych akademiach, tworzonych każda w innym powiecie. Szkolenie to 160 godzin warsztatowych, a kurs obejmuje: program terapii rodzin „Zdażyć przed rozwozem”, usługi mediacji rodzinnych, warsztaty budowania więzi międzypokoleniowych („Szkoła dla Rodziców”, „Szkoła dla Babć i Dziadków”, „Szkoła dla Narzeczonych”), warsztaty edukacji finansowej i społecznej „Wybierz przyszłość”, usługi wsparcia psychologów, terapeutów, pomoc prawną dla rodzin, zachętę do tworzenia grup wsparcia i samopomocy.

Internetowa Akademia Rodziny to natomiast portal, który ma być dopełnieniem turnusów i akademii. Będzie tam można znaleźć m.in.: bazę podmiotów, instytucji i organizacji pozarządowych działających na rzecz rodziny i pieczy zastępczej, bazę usług oferowanych przez system wsparcia dla rodzin na terenie województwa zachodniopomorskiego, informacje na temat projektów realizowanych dla rodzin na Pomorzu Zachodnim dofinansowanych ze środków publicznych, odnośniki do stron internetowych zawierających akty prawne dotyczące rodziny i pieczy zastępczej, katalog warsztatów prowadzonych w ramach projektu w powiatach partnerskich, zbiór ćwiczeń, podręczników, artykułów prasowych, filmów instruktażowych oraz tzw. dobrych praktyk. Ma też powstać zamknięte forum dla pracowników jednostek pomocy społecznej z województwa zachodniopomorskiego.

Akademia Rodzica Zastępczego

Projekt „Akademia Rodzica Zastępczego” oferuje pomoc dla osób stanowiących rodziny zastępcze niezawodowe i spokrewnione. Osoby te, w myśl przepisów ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, nie mają obowiązku przechodzenia specjalistycznych szkoleń, jak jest to w przypadku rodzin zawodowych. Niejednokrotnie jednak mają za sobą porażki wychowawcze i dlatego również im potrzebne jest wsparcie. W ramach projektu 160 rodziców sprawujących rodzinną i niezawodową pieczę zastępczą odbędzie cykl szkoleń i warsztatów, dotyczących m.in.: regulacji prawnych, umiejętności wychowawczych, przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym i agresji u dzieci. Opiekunowie będą mogli też indywidualnie korzystać ze wsparcia doradczego (osobiście, telefonicznie lub przez internet). Szkolenia będą prowadzone w 8 subregionach województwa, aby umożliwić dogodny dojazd z każdego powiatu. Uczestnicy otrzymają wyżywienie i zwrot kosztów dojazdu do miejsca szkolenia, a zgłaszającym taką potrzebę zostanie zapewniona opieka nad dziećmi. Projekt ma również na celu pozyskanie 20 kandydatów na rodzica zastępczego. Aby to osiągnąć, uczestnicy przejdą cykl szkoleń przygotowujących ich do tej

roli. Akademia Rodzica Zastępczego potrwa do końca 2019 r. Nadal trwa rekrutacja do projektu. Odbędzie się ona poprzez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie i Miejskie Ośrodki Pomocy Rodzinie lub indywidualnie. Chętni mogą kontaktować się bezpośrednio z ROPS. Szczegółowe informacje dostępne są na stronie internetowej: www.rops.wzp.pl/wsparcie-rodziny-i-systemu-pieczy-zastepczej.

DZIAŁANIA NAWIGATORA MAJĄ POLEGAĆ NA SPOTKANIACH DORADCZO-WARSZTATOWYCH, SZKOLENIACH I DWÓCH WYJAZDACH TRENINGOWO-EDUKACYJNYCH, NA KTÓRYCH BĘDĄ PRAKTYKOWANE „ŻYCIOWE” UMIEJĘTNOŚCI

Nawigator Samodzielności

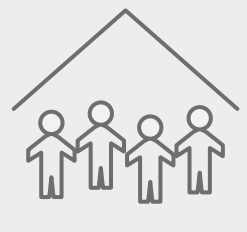
„Nawigator Samodzielności” to projekt realizowany na terenie powiatów łobeskiego, szczecineckiego i wałeckiego, gdzie nie ma kompleksowego wsparcia dla młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą. Pomoc wychowankom (48 uczestników w wieku 15-22 lat) w procesie usamodzielniania się ma dotyczyć wszystkich ważnych obszarów przyszłego dorosłego życia. Takie dzieci często posiadają niewystarczające umiejętności społeczne, mają problemy w planowaniu ścieżki zawodowej i braki w edukacji.

Działania Nawigatora mają polegać na spotkaniach doradczo-warsztatowych, szkoleniach i dwóch wyjazdach treningowo-edukacyjnych, na których będą praktykowane „życiowe” umiejętności, takie jak planowanie i organizacja czasu czy budżetu. W ramach projektu powstaną mieszkania treningowe dla usamodzielnianych osób: czterech w Łobzie, czterech w Szczecinku i trzech w Wałcu. Dodatkowo będzie wydany podręcznik usamodzielniania – kompendium wiedzy dla młodzieży oraz ich opiekunów. Po zakończeniu projektu pozostanie 11 miejsc w mieszkaniach treningowych na terenie 3 powiatów, które pozwolą potrzebującym na zamieszkanie. Dzięki temu młodzież rozwine umiejętności i zachowania niezbędne do samodzielnego funkcjonowania w grupie i społeczności lokalnej.

Ambitne cele postawione przed wszystkimi czterema projektami przekładają się na ich wyższą złożoność i stopień skomplikowania, tak od strony merytorycznej, jak i organizacyjnej. – Takie podejście to dużo więcej pracy, wyjazdów, kontaktów, a przy tym – problemów. Kiedy jednak na horyzoncie widać konkretne cele społeczne, to problemy zamieniają się w wyzwania, co bardzo mobilizuje i pomaga w pracy. A my nie pracujemy przecież dla wskaźników, ale dla ludzi i z ludźmi. I to jest w tym wszystkim najważniejsze – podkreśla Dorota Rybarska-Jarosz.

Więcej informacji o projektach na stronie www.rops.wzp.pl.

Monika Wierzyńska

PRZEDSZKOLA NA DOBRY START

**Przedszkole dla każdego – bez względu na miejsce zamieszkania, zasobność portfela czy zdrowotną sytuację dziecka. Na Pomorzu Zachodnim ruszają kolejne projekty dotyczące edukacji przedszkolnej i opieki nad dziećmi do 3. roku życia, dofinansowane z RPOWZ. To ważne zwłaszcza dla kobiet, bo-
wielu to zwykle one zostają w domu, gdy nie ma szans na miejsce w przed-
szkolu lub pomoc babci.**

W ciągu ostatnich lat na Pomorzu Zachodnim coraz więcej dzieci zaczyna edukację od przedszkola, a nie zerówki. Wciąż jednak brakuje placówek w małych miejscowościach i na wsiach. W statystykach dotyczących dzieci do 3. roku życia sytuacja również nie wygląda dobrze. Tylko co jedenaste dziecko w tym wieku z województwa zachodniopomorskiego jest pod opieką żłobka, klubu dziecięcego czy niani. To oznacza, że zazwyczaj kobiety muszą na kilka lat zrezygnować z kariery zawodowej. Rozwiązaniem tego problemu jest wyjątkowy w skali regionu – jeśli nie kraju – projekt „Zachodniopomorskie Małe Skarby” dofinansowany z RPOWZ w ramach działania 6.6 Programy zapewnienia i zwiększenia dostępu do opieki nad dziećmi w wieku do lat 3.

Taki projekt to skarb!

Roczny urlop macierzyński, a potem rodzice do pracy, a dziecko do żłobka, pod opiekę niani lub babci. Taki scenariusz w przypadku wielu rodzin jest niespełnionym marzeniem. Pani Ania ze Szczecina, mama 5-letniego przedszkolaka Witka i niespełna 2-letniego Gucia, po zakończeniu urlopu macierzyńskiego zdecydowała się zostać z młodszym synem w domu. – Szanse na otrzymanie miejsca w publicznym żłobku były zerowe, a babcia jest 130 km od Szczecina. Mój powrót do pracy wiązałby się ze znalezieniem niani, ale opłacenie opieki nad synkiem pochłonęłoby znaczną część naszych dochodów – wyjaśnia powody swojej decyzji. Nie trzeba wielkich wyliczeń, by wiedzieć, że taki powrót po prostu się nie kalkuluje. Pani Ani i wielu innym rodzicom. I to właśnie z myślą o nich powstał projekt „Zachodniopomorskie Małe Skarby”. – Skierowany jest on do rodziców – nie tylko mam, także ojców – którzy chcieliby wrócić do pracy i komuś ten „swoją skarby” powierzyć,

**PIERWSZY NABÓR RUSZYŁ
3 WRZEŚNIA BR., KOLEJNY PLANOWANY
JEST JUŻ W PAŹDZIERNIKU.
ŁĄCZNIE NA WSPARCIE MOŻE
LICZYĆ 700 RODZICÓW**

a nie mają na to środków finansowych. Mogą skorzystać z niego rodzice, którzy przebywają na urlopie macierzyńskim, wychowawczym, rodzicielskim bądź są bierni zawodowo – mówi Katarzyna Dmochowska, p.o. naczelnika Wydziału Regionalnej Polityki Rynku Pracy w WUP w Szczecinie.

Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie refunduje dla konkretnego dziecka aż do 95% poniesionych kosztów opieki instytucjonalnej bądź wynagrodzenia opiekuna lub niani przez okres 12 miesięcy. Maksymalne kwoty refundacji to w przypadku żłobka – 1140 zł miesięcznie, klubu dziecięcego – 760 zł, opiekuna dziennego – do 1140 zł oraz niani – 2375 zł. Rodzice sami decydują, komu powierzą swoje dziecko. Co ważne, nianią może zostać osoba spokrewniona, np. babcia czy siostra. Według ambasadorki projektu Agnieszki Kowalewskiej: – Taką dogodność doceni wielu rodziców. Dzięki temu będą mogli poczuć ulgę, że zostawiają dziecko z kimś, komu ufają.

Kto może skorzystać z refundacji opieki w ramach projektu „Zachodniopomorskie Małe Skarby”?

Osoby, które aktualnie nie wykonują pracy zarobkowej (w tym nie przebywają na urlopie wypoczynkowym) ze względu na obowiązek opieki nad dzieckiem do lat 3, tj.:

- są bezrobotnymi/biernymi zawodowo
- przebywają na urlopie macierzyńskim/rodzicielskim/wychowawczym.

Osoby sprawujące opiekę nad dzieckiem, które od ukończenia 20. tygodnia życia do momentu złożenia formularza rekrutacyjnego do projektu nie były objęte opieką instytucjonalną.

Fot. archiwum WUP w Szczecinie

Od lewej: dyrektor WUP w Szczecinie Andrzej Przewoda, marszałek Olgierd Geblewicz oraz ambasadorki projektu: lekkoatletka Monika Pyrek-Rokita i blogerka Agnieszka Kowalewska

Agnieszka Kowalewska to popularna blogerka, a prywatnie mama Amelii i Borysa. O „Zachodniopomorskich Małych Skarbach” pisała na swoim blogu „Mamowymi oczami” oraz w mediach społecznościowych. I właśnie od swoich czytelników wie, że to strzał w dziesiątkę. – Projekt jest bardzo potrzebny i mam nadzieję, że inne województwa pójdą za naszym przykładem. Według mnie rozwój osobisty kobiety jest równie ważny jak prowadzenie gospodarstwa domowego. Spełniona kobieta to zadowolona mama i szczęśliwe dziecko – dodaje.

Województwo Zachodniopomorskie oraz Wojewódzki Urząd Pracy w Szczecinie przeznaczą na „Zachodniopomorskie Małe Skarby” niemal 14 mln zł. Pierwszy nabór ruszył 3 września br., kolejny planowany jest już w październiku. Łącznie na wsparcie może liczyć 700 rodziców. – Jeżeli jednak będzie duże zainteresowanie uczestnictwem w projekcie, to Zarząd Województwa może rozważyć kolejną edycję „Małych Skarbów” lub zwiększenie środków finansowych na obecną – zaznacza Katarzyna Dmochowska. Rodzice zainteresowani programem powinni śledzić stronę www.wup.pl. W zakładce Małe Skarby umieszczono najważniejsze informacje dotyczące rekrutacji do projektu oraz podano kontakty telefoniczne.

Ten projekt to jak spełnione marzenie rodziców najmłodszych „skarbów” – skrojony na miarę ich indywidualnych potrzeb. – Jego realizacja przyczyni się do ułatwienia powrotu na rynek pracy, a co za tym idzie – poprawy sytuacji ekonomicznej tych rodzin. To także korzyści społeczne, takie jak wiara we własne siły i poczucie własnej wartości. Dzięki temu możliwe będzie efektywniejsze spełnienie postulatów godzenia życia zawodowego z prywatnym – zauważa Katarzyna Dmochowska.

**WUP W SZCZECINIE PRZEPROWADZIŁ
JUŻ DWA NABORY NA TWORZENIE
NOWYM MIEJSC PRZEDSZKOLNYCH.
DZIĘKI NIM REALIZOWANYCH
JEST 57 PROJEKTÓW O ŁĄCZNEJ
WARTOŚCI 41,4 MLN ZŁ**

Z myślą o potrzebach dzieci i rodziców

„Zachodniopomorskie Małe Skarby” to nowy projekt, ale Województwo Zachodniopomorskie i szczeciński WUP prowadzi też wiele innych ważnych przedsięwzięć związanych z edukacją przedszkolną. – Objęcie dziecka w wieku przedszkolnym działaniami edukacyjnymi pozwala przygotować je do późniejszego funkcjonowania w szkole, radzenia sobie z obowiązkami szkolnymi i zapobiegania przedwczesnemu kończeniu nauki. Dodatkową wartością związaną ze zwiększeniem liczby miejsc w placówkach przedszkolnych jest ułatwienie rodzicom godzenia życia zawodowego z prywatnym – zaznacza Marta Bujko-Gryczyńska z Wydziału Zarządzania EFS w WUP w Szczecinie. W tej perspektywie finansowej WUP w Szczecinie przeprowadził już dwa nabory na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych. Dzięki nim realizowanych jest 57 projektów o łącznej wartości 41,4 mln zł. – Do sierpnia br. udało się utworzyć 1569 nowych miejsc wychowania przedszkolnego

Fot. archiwum przedszkoli „Miś-Krono” i „Dzieńdoberek”

W przedszkolach „Miś-Krono” i „Dzieńdoberek” wszystkie zajęcia są bezpłatne

i 3042 dzieci objąć dodatkowymi zajęciami edukacyjnymi – mówi Marta Bujko-Gryczyńska. Potrzeby są jednak nadal ogromne. Dlatego w tegorocznym naborze dla działania 8.1 *Upowszechnienie edukacji przedszkolnej* na kolejne projekty przeznaczono ponad 9 mln zł. Nabór potrwa od 6 listopada do 3 grudnia br. Środki będzie można przeznaczyć na tworzenie nowych miejsc w istniejących już przedszkolach lub nowych placówek, przede wszystkim jednak na bazie istniejącej infrastruktury lokalowej, zwłaszcza oświatowej (np. budynki likwidowanych szkół). – W ramach projektu można też zaplanować dodatkowe zajęcia edukacyjne, przygotować miejsca dostosowane do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami czy sfinansować koszty związane z wydłużeniem godzin pracy ośrodka – wymienia Marta Bujko-Gryczyńska. Nie mniej ważne dla jakości edukacji jest wsparcie podniesienia kwalifikacji, kompetencji i umiejętności nauczycieli wychowania przedszkolnego.

Dzieci pod opieką, rodzice w pracy

W poprzednim naborze dzięki wsparciu z działania 8.1 powstały m.in. dwa wyjątkowe przedszkola – „Miś-Krono” w Szczecinku oraz „Dzieńdoberek” w Szczecinie. To pierwsze utworzono z myślą o pra-

cownikach firmy Kronospan. Władze firmy, świadome jak wielkim wyzwaniem jest pogodzenie życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi, postanowiły – przy wsparciu unijnym – sfinansować przedszkole przyzakładowe. Rodzice i dzieci co rano jadą w tym samym kierunku. Podczas, gdy starsi siadają do biurek, młodszy spędzają czas w nowoczesnym i bogato wyposażonym budynku. Rodzice są bardzo zadowoleni, nie tylko z tego, jak wygląda przedszkole, ale i z różnorodnej oferty. – Mamy mnóstwo zajęć, m.in. sportowych, chodzimy na basen i tenis, dbamy o rozwijanie talentów muzycznych – dzieci uczą się gry na flażoletach. Przedszkole prowadzi też zajęcia językowe z angielskiego i niemieckiego, wydajemy własną gazetkę – wymienia Bożena Kawczyńska z przedszkola „Miś-Krono”. Pobyt w przedszkolu i wszystkie zajęcia są bezpłatne – rodzice nie ponoszą żadnych kosztów. Mogą spokojnie zająć się pracą, bo ich dzieci na pewno się nie nudzą.

Podobnie jest w szczecińskim przedszkolu „Dzieńdoberek” – tutaj też rodzice nie ponoszą żadnych opłat. A to tym ważniejsze, że do placówki przy ul. Żubrów 3 uczęszczają dzieci o specjalnych potrzebach rozwojowych – głównie ze spektrum autyzmu. W ta-

**TYLKO CO JEDENASTE DZIECKO
W WIEKU DO 3 LAT Z WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO JEST
POD OPIEKĄ ŻŁOBKA, KLUBIKU
DZIECIĘCEGO CZY NIANI.
DLATEGO W RPO WZ 2014-2020
ZAPLANOWANO UTWORZENIE
2900 MIEJSC OPIEKI DLA DZIECI
W TYM WIEKU**

kich rodzinach zwykle jeden z rodziców nie pracuje i jest pełnoetatowym opiekunem – tyle że bez wynagrodzenia. Dlatego takie placówki są dla nich szansą na kilka godzin odpoczynku czy załatwienie spraw. Maluchy przebywają w przedszkolu około siedmiu godzin i jest to czas spędzony bardzo intensywnie. – Dzieci mają tu cały wachlarz zajęć rozwojowych i terapeutycznych, takich jak: dogoterapia, hipoterapia, terapia sensoryczna i wiele innych. W przypadku dzieci ze spektrum autyzmu jest to kluczowe dla

ich rozwoju – mówi Magdalena Rogojsza, dyrektor ds. oświatowych przedszkola „Dzieńdoberek”. Każdą czteroosobową grupą zajmuje się terapeuta, osoba wspomagająca oraz tzw. opiekun-cień. Dzięki takiemu indywidualnemu podejściu dzieci robią niesamowite postępy.

Każde dziecko ma też własną dietę, opracowaną z dietetykiem, zwykle bezmleczną, bezcukrową i bezglutenową. – Dzieci doskonale się tu czują, wspaniale się rozwijają. Rodzice są tak bardzo zadowoleni, że pytają nas, czy nie otworzymy też szkoły. To dla nas prawdziwy dowód zaufania z ich strony. Takich specjalistycznych przedszkoli, jak to, brakuje. Są przedszkola integracyjne, ale tam grupy są liczniejsze i nie do końca zaspokajane są potrzeby rozwojowe dzieci ze spektrum autyzmu – podkreśla Magdalena Rogojsza.

W ostatnich latach stan edukacji przedszkolnej na Pomorzu Zachodnim znacząco się poprawił. Jest więcej nowych placówek, a w dotychczasowych – lepsze warunki lokalowe, ciekawsze zajęcia i nierzadko więcej przedszkolaków. Tylko w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki wsparcie otrzymało 238 ośrodków wychowania przedszkolnego, a 5447 dzieci w wieku 3-5 lat uczestniczyło w różnych formach edukacji przedszkolnej na obszarach wiejskich. Wciąż jednak jest sporo do zrobienia, dlatego w RPOWZ 2014-2020 zaplanowano utworzenie 2900 miejsc opieki dla dzieci w wieku do 3 lat. To ważne, bo wsparcie rodzin „mniejszych i większych skarbów” przynosi wymierne korzyści w wielu obszarach życia społecznego.

Monika Wierzyńska

Fot. archiwum przedszkola „Dzieńdoberek”

W przedszkolu „Dzieńdoberek” dzieci mają cały wachlarz zajęć rozwojowych i terapeutycznych

REGIONALNA ODPOWIEDŹ NA WYZWANIA KLIMATYCZNE

Globalne ocieplenie i powiązane z nim niekorzystne zmiany środowiskowe to wyzwanie, przed którym stoi cały świat. Walkę ze negatywnymi efektami przeobrażeń klimatu podejmują także regiony. Na Pomorzu Zachodnim ruszyły właśnie nabory w konkursach dotyczących poprawy stanu środowiska miejskiego oraz zakupu specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego podczas likwidacji skutków zjawisk katastrofalnych.

Antropocen – takim terminem klimatolodzy, geolodzy i biolodzy określają obecną epokę. To właśnie człowiek najmocniej wpłynął i wciąż wpływa na to, jak dziś wygląda Ziemia. To oddziaływanie jest jednoznacznie negatywne, a jego skutki widać na każdym poziomie: geologii planety, środowiska, klimatu. Drugim ważnym terminem opisującym teraźniejszość jest globalne ocieplenie. Myli się ten, kto myśli, że oznacza to tylko wyższy słupek rtęci na termometrach czy ciepłą wodę w Bałtyku. To również szereg anomalii pogodowych. Te zjawiska widoczne i odczuwalne są już niemal wszędzie – również w naszej części kraju. Dlatego w RPOWZ 2014-2020 przewidziano fundusze na adaptację do zmian klimatu i poprawę bezpieczeństwa mieszkańców.

Bardziej bezpieczni

Pierwsze poważne zmiany, które doprowadziły środowisko do obecnego stanu, zaczęły się – według naukowców – dwieście lat temu. Systematycznie i wcale nie powoli nasilały się wówczas zjawiska społeczne i gospodarcze, których skutkiem jest destabilizacja klimatu. Jednym z nich była urbanizacja – tylko w Polsce ponad 60% populacji żyje w miastach. To betonowe pustynie, gęsto zaludnione, nadmiernie wyasfaltowane i szczególnie narażone na skutki

zmian klimatu. Właśnie polepszenia stanu środowiska miejskiego dotyczy działanie 3.3 *Poprawa stanu środowiska miejskiego*, do którego nabór zaczął się we wrześniu. O te środki mogą się ubiegać miasta poniżej 100 tys. mieszkańców. – W ostatnich latach, szczególnie w okresie wakacji, mogliśmy zaobserwować, jakie skutki niosą ze sobą występujące w województwie zachodniopomorskim zjawiska pogodowe. Latem ubiegłego roku w wyniku intensywnych opadów groziły nam powodzie, a dla odmiany w tym roku wskutek długotrwałego utrzymywania się wysokich temperatur zagrażają nam susze. Rozwiązaniem dla tych problemów jest budowanie systemów zbierania, retencjonowania i wykorzystywania wody opadowej, budowa lub modernizacja sieci kanalizacji deszczowej oraz działania, których celem jest zapobieganie uszczelnianiu gruntu poprzez tworzenie powierzchni biologicznie czynnej – mówi Kinga Jacewicz, dyrektor Wydziału Wdrażania Działań Środowiskowych Regionalnego Programu Operacyjnego.

Z RPOWZ na takie przedsięwzięcia jednostki samorządu terytorialnego, ich związki, stowarzyszenia oraz jednostki organizacyjne mogą otrzymać dofinansowanie nawet do 85%. – Będzie to drugi konkurs zorganizowany w ramach działania 3.3. Pierwszy został ogłoszony w 2016 r., a zainteresowanie

wnioskodawców z zachodniopomorskich miast i gmin było tak duże, że wykorzystaliśmy prawie całą alokację przypisaną do tego działania. Zarząd Województwa przyznał dofinansowanie dla 12 inwestycji w wysokości 17,5 mln zł. Przewidziana alokacja na drugi nabór jest niewielka – 1 mln euro. Jeśli jednak okaże się, że zainteresowanie potencjalnych beneficjentów będzie tak duże jak w poprzednim konkursie, decyzją Zarządu Województwa może być ona zwiększona o środki niewykorzystane w innych działaniach – wyjaśnia Kinga Jacewicz.

Z pierwszego konkursu zakończono i rozliczono m.in. inwestycje w gminie miejskiej Kołobrzeg i gminie Karlino.

W Kołobrzegu w ramach inwestycji odbudowano odpływ wód do morza

Fot. archiwum Gmina Karlinio

Brak kanalizacji deszczowej w Karlinie powodował zalewanie ulicy i podtapianie terenów przyległych

Kołobrzeg i Karlinio wygrywają z deszczówką

Obie inwestycje były ukierunkowane na przeciwdziałanie dewastującym skutkom ulew. W Kołobrzegu z istniejącej kanalizacji deszczowej odbudowano odpływ wód do morza w rejonie ul. Sułkowskiego. Nawalne deszcze powodowały tam podtopienia w infrastrukturze i osunięcia gruntu. Po ulewach czy szybko topniejących śniegach deszczówka gromadziła się na powierzchni i konieczne było jak najszybsze usunięcie jej z terenów narażonych na niepożądane działania wody. Ulewne burze są nie tylko kłopotem dla ludzi, ale też zagrożeniem dla roślin i zwierząt. – Utworzona sieć kanalizacji deszczowej odwadnia, gwarantuje bezpieczeństwo mieszkańców oraz ochronę budynków i dróg przed zniszczeniem wynikającym z zalegania wody. Wpływa również pozytywnie na stan środowiska naturalnego dzięki zastosowaniu proekologicznych rozwiązań technologicznych, które umożliwią separowanie od wody opadowej ropopochodnych substancji szkodliwych – wyjaśnia Jolanta Milewska z Wydziału Rozwoju Miasta w Urzędzie Miasta Kołobrzeg. Inwestycja kosztowała prawie 800 tys. zł, z czego nieco ponad 670 tys. zł to dofinansowanie RPOWZ.

Z podobnym problemem mierzono się w Karlinie, w pobliżu popularnego marketu przy ul. Moniuszki. Brak kanalizacji deszczowej powodował zalewanie ulicy i podtapianie terenów przyległych. – Był to nie tylko problem komunikacyjny dla pojazdów mechanicznych, ale także dla pieszych oraz rowerzystów chcących przemierzać się ścieżką rowerową – mówi Agata Mądrzyk-Gniłka z Urzędu Miejskiego w Karlinie. Ponad rok temu inwestycję zakończono i problem zniknął. Kanalizacja kosztowała gminę ponad 720 tys. zł, z czego przeszło połowę wyłożono z budżetu RPOWZ.

Na sygnale

Zmiany klimatu to też susze, które w konsekwencji coraz częściej oznaczają walkę z ogniem. Zachodniopomorskie gminy muszą być przygotowane na tego typu zagrożenia, jakie są konsekwencją długotrwałego występowania wysokich temperatur. – Nie tak dawne wydarzenia w Grecji czy Szwecji uświadomiły nam, jak trudnym do opanowania żywiołem jest ogień i jak bardzo potrzebny jest specjalistyczny sprzęt

w obliczu takiej katastrofy. Nasze bezpieczeństwo uzależnione jest m.in. od służb, którym przypisano to zadanie. Najważniejszym elementem w budowaniu systemu bezpieczeństwa są oczywiście ludzie, ale istotne są również narzędzia, które można wykorzystać w sytuacji zagrożenia – mówi Kinga Jacewicz. Dlatego w regionalnym programie znalazły się środki na zakup specjalistycznego sprzętu wykorzystywanego podczas wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii. Konkurs skierowany jest do Ochotniczych Straży Pożarnych, ich związków i oddziałów. Wsparcie przeznaczono na zakup wozów ratowniczo-gaśniczych oraz ich wyposażenia. – Wnioski aplikacyjne można składać do 16 listopada br. W poprzednim naborze z powodu wyczerpania alokacji przeznaczonej na tego typu projekty część wniosków trafiła na listę rezerwową. Łączna wysokość środków unijnych, które pozwoliły na dofinansowanie zakupu 30 nowych wozów ratowniczo-gaśniczych w naszym województwie to prawie 16 mln zł – mówi Kinga Jacewicz.

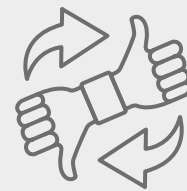
Taki nowoczesny wóz ratowniczo-gaśniczy – z poprzedniego naboru – trafił do OSP Wołczkowo. To prawdziwa superjednostka, którą trudno przechwalić. Na sygnale może jechać na pomoc właściwie do wszystkich kryzysowych sytuacji: katastrof budowlanych, wybuchów gazu, dużych, rozległych pożarów, wypadków drogowych, zaginięć dzieci czy osób starszych. Wóz to mobilne centrum dowodzenia, jest też przystosowany do przewożenia psów poszukiwawczych. Wykorzystuje się go również tam, gdzie dochodzi do katastrof na skutek zmian klimatycznych. – Wóz jest dostosowany do nowych typów zagrożeń, do których wcześniejsze zaplecze techniczne nie było przygotowane. Część takich zdarzeń, jak katastrofy budowlane, pożary czy osuwiska, mogą być konsekwencją zmian klimatu. Na przykład zwiększone opady śniegu mogą spowodować odkształcenie i zawalenie konstrukcji dachu zakładu produkcyjnego, a wysokie temperatury w okresie letnim obniżają wilgotność ściółki leśnej, co zwiększa ryzyko pożarowe – tłumaczy Joanna Szumer z OSP w Wołczkowie. Mając w garażu remizy tak nowoczesny pojazd, strażacy są lepiej przygotowani do ewentualnych akcji, a mieszkańcy czują się bezpieczni. Wóz kosztował ponad 400 tys. zł, z czego prawie 350 tys. zł to dofinansowanie z RPOWZ.

Monika Wierzyńska

Wóz ratowniczo-gaśniczy to mobilne centrum dowodzenia

Fot. archiwum OSP Wołczkowo

ZASADA KONKURENCYJNOŚCI – JAK WYBRAĆ PROCEDURĘ?

Przestrzeganie zasad uczciwej konkurencji stwarza równe szanse wykonawcom ubiegającym się o udzielenie zamówienia publicznego, a władzom publicznym daje pewność, że środki publiczne będą wydatkowane efektywnie. Dlatego tak dużą wagę przy wydatkowaniu pieniędzy w ramach Regionalnych Programów Operacyjnych przywiązuje się do zasady konkurencyjności. Co ona oznacza w praktyce?

Fot. Chroma Stock

Rozpisując projekt, powinniśmy być przygotowani na to, że każdy wydatek będzie oceniany m.in. pod kątem tego, czy przyczynia się do jego realizacji, a także czy jest efektywny. Wydawanie środków publicznych „z głową” ma zapewnić m.in. zasada konkurencyjności. Jest to jedna z procedur regulujących proces wyboru dostawców towarów, wykonawców usług lub robót budowlanych w projektach współfinansowanych z Funduszy Europejskich. Została ona szczegółowo opisana w ministerialnych Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 (pkt 6.5.2; dalej: Wytyczne).

Najkrótszy test, którego wynik przesądza o tym, czy jesteśmy zobowiązani do stosowania zasady konkurencyjności, składa się z dwóch pytań:

1. Czy jesteśmy zobowiązani do stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych (Pzp)?
2. Jaka jest wartość udzielanego zamówienia?

Kto podlega ustawie Prawo zamówień publicznych?

Zobowiązane do stosowania Pzp są podmioty spełniające kryteria wymienione w art. 3 ustawy, czyli m.in. jednostki samorządu terytorialnego, inne jednostki sektora finansów publicznych, instytuty

Wartość udzielonego zamówienia	Podmiot zobowiązany do stosowania Pzp	Podmiot niezobowiązany do stosowania Pzp
powyżej 30 tys. euro netto	jeden z trybów przewidzianych w ustawie Pzp	zasada konkurencyjności
powyżej 50 tys. zł netto do 30 tys. euro netto	jeden z trybów przewidzianych w ustawie PZP lub zasada konkurencyjności	zasada konkurencyjności
od 20 tys. zł netto do 50 tys. zł netto	rozeznanie rynku	rozeznanie rynku
poniżej 20 tys. zł netto	wewnętrzne procedury jednostki (jeżeli obowiązują)	wewnętrzne procedury jednostki (jeżeli obowiązują)

badawcze i uczelnie publiczne, stowarzyszenia, a także samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej. W związku z tym, że katalog kryteriów w art. 3 jest niezwykle szczegółowy, niekiedy ustalenie tego, czy podlegamy przepisom, nie będzie łatwym zadaniem. Warto dobrze się temu przyjrzeć, ponieważ umowa o dofinansowanie projektu jest sporządzana na podstawie naszego oświadczenia.

Podmioty podlegające reżimowi Pzp stosują przepisy ustawy do każdego zamówienia powyżej 30 tys. euro netto. Jeżeli zamówienie nie przekracza tej kwoty, a zarazem jego wartość jest wyższa niż 50 tys. zł netto, podmioty objęte przepisami Pzp muszą stosować w postępowaniu o udzielenie zamówienia zasadę konkurencyjności (przy założeniu, że mówimy o zamówieniach finansowanych ze środków unijnych). Inne widełki dotyczą zamówień sektorowych – w tym przypadku jesteśmy zobowiązani do stosowania zasady konkurencyjności w odniesieniu do zamówień przekraczających kwotę 50 tys. zł netto i nieprzekraczających wartości 443 tys. euro (dla dostaw lub usług) albo 5,548 mln euro (dla robót budowlanych). W odniesieniu do małych zamówień (od 20 tys. zł netto do 50 tys. zł netto) wystarczy przeprowadzenie rozeznania rynku lub (do 20 tys. zł netto) wewnętrznej procedury, jeśli taka procedura obowiązuje.

Do reżimu prawnego Pzp nie muszą stosować się m.in. przedsiębiorcy czy organizacje pozarządowe. W przypadku większych zamówień publicznych, których wartość netto (bez podatku od towarów i usług) wynosi więcej niż 50 tys. zł, zobowiązani są oni do stosowania zasady konkurencyjności. W przypadku mniejszych zamówień powinni przeprowadzić rozeznanie rynku (od 20 tys. zł netto). Zestawienie wszystkich obowiązujących progów i widełek znajduje się w tabeli.

Jak określić wartość udzielanego zamówienia?

Jeżeli jesteś przedsiębiorcą, ustalając wartość zamówienia powinieneś pamiętać przede wszystkim o tym, że twoim punktem odniesienia jest całość projektu. Oznacza to, że dla powtarzających się usług (np. okresowy wynajem sali czy usługa cateringowa świadczona w związku z cyklem warsztatów), nawet jeżeli dotyczą one różnych zadań realizowanych w projekcie, powinieneś oszacować łączną wartość zamówienia. To od tej wartości będzie zależało, czy będziesz zobowiązany do stosowania zasady konkurencyjności czy też wystarczy zwyczajne przeprowadzenie rozeznania rynku. Dla określenia, czy powinieneś traktować zamówienie łącznie, ustal, czy zachodzi tożsamość podmiotowa (zamówienie może być realizowane przez tego samego wykonawcę), przedmiotowa (przedmiotem zamówienia są towary lub usługi spełniające tę samą funkcję), a także czasowa (możliwość oszacowania usług, dostaw lub robót budowlanych w danym czasie).

Wartość zamówienia odpowiada całkowitemu szacunkowemu wynagrodzeniu wykonawcy (bez podatku od towarów i usług). W jego określeniu powinieneś kierować się należytą starannością, a zatem skierować zapytania cenowe do potencjalnych wykonawców (najlepiej kilku), a także np. wziąć pod uwagę ceny uzyskane w podobnych zamówieniach w nieodległej przeszłości. W przypadku gdy projekt obejmuje roboty budowlane, należy sporządzić kosztorys inwestorski, który potwierdzi racjonalność planowanych działań oraz związanych z nimi wydatków. Jest to szczególnie ważne dla zamówień o wartości bliskiej progu, którego przekroczenie wymusza na tobie stosowanie innej, na ogół bardziej restrykcyjnej procedury. Zgodnie z pkt. 6.5 Wytycznych szacowanie wartości zamówienia powinno nastąpić w okresie tuż przed wszczęciem postępowania o jego udzielenie – nie wcześniej niż 3 miesiące w przypadku dostaw lub usług oraz nie wcześniej niż 6 miesięcy w przypadku robót budowlanych. Daje to pewność, że szacowanie odbyło się w oparciu o aktualne kwoty. Pamiętaj, że szacowanie zamówienia powinieneś odpowiednio udokumentować – może to być np. korespondencja elektroniczna z potencjalnymi wykonawcami. Za dokument nie zostanie jednak uznana notatka z rozmów telefonicznych.

Jak dochować należytej staranności przy szacowaniu wartości zamówienia?

1. określ, czy masz do czynienia z jednym, czy kilkoma zamówieniami (czy zachodzi tożsamość przedmiotowa, podmiotowa i czasowa)
2. zdobądź oferty cenowe od potencjalnych wykonawców (jeżeli bardzo się od siebie różnią, spróbuj wyjaśnić dlaczego)
3. oszacuj wartość zamówienia na podstawie cen towarów lub usług opublikowanych na stronach internetowych
4. weź pod uwagę ceny uzyskane dotychczas w podobnych zamówieniach.

Stosując się do powyższych zasad, powinieneś być w stanie prawidłowo oszacować wartość zamówienia i wybrać odpowiednią procedurę. Jeżeli poszukujesz szczegółowych informacji, sięgnij po opracowany przez Ministerstwo Inwestycji i Rozwoju „Podręcznik wnioskodawcy i beneficjenta programów polityki spójności 2014–2020: Zamówienia udzielane w ramach projektów”. Znajdziesz w nim praktyczne wskazówki, jak interpretować ministerialne Wytyczne oraz regulacje Pzp. Zachęcamy również do sięgnięcia po kolejne wydania naszego biuletynu, w których przybliżymy następne etapy udzielania zamówień publicznych w ramach zasady konkurencyjności.

Łukasz Szoszkiewicz

HARMONOGRAM NABORU WNIOSKÓW O DOFINANSOWANIE DLA RPOWZ 2014-2020 (PAŹDZIERNIK – GRUDZIEŃ 2018 R.)

Termin naboru	Działanie lub poddziałanie	Typ projektu
od 1 października do 30 listopada	2.6 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej w ramach Strategii ZIT dla SOM	
od 26 października do 16 listopada	3.3 Poprawa stanu środowiska miejskiego	1. Zabezpieczenie obszarów miejskich przed niekorzystnymi zjawiskami pogodowymi i ich następstwami 2. Systemy zbierania, retencjonowania i wykorzystania wody opadowej 3. Budowa lub modernizacja sieci kanalizacji deszczowej 4. Rozwój powierzchni biologicznie czynnych
od 26 października do 16 listopada	3.4 Adaptacja do zmian klimatu	2. Wyposażenie służb ratownictwa w specjalistyczny sprzęt wykorzystywany w sytuacjach wystąpienia zjawisk katastrofalnych lub poważnych awarii
od 30 października 2018 do 4 stycznia 2019	1.1 Projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw	Typ 1: Małe projekty B+R
od 30 października 2018 do 4 stycznia 2019	9.3 Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności i obszarów miejskich i wiejskich	Kompleksowa realizacja działań na podstawie planów rewitalizacji obszarów zdegradowanych jako zintegrowane przedsięwzięcia dotyczące wszystkich aspektów rewitalizacji danego obszaru
od 2 listopada do 31 grudnia	2.13 Modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej samorządu województwa	Typ 1: Kompleksowa głęboka modernizacja energetyczna obiektów użyteczności publicznej
od 6 listopada do 3 grudnia	8.1 Upowszechnienie edukacji przedszkolnej	Typ 1: Tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego dla dzieci w wieku 3-4 lat, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych ośrodkach wychowania przedszkolnego (również specjalnych i integracyjnych) Typ 2: Dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności Typ 3: Rozszerzenie oferty ośrodka wychowania przedszkolnego o dodatkowe zajęcia zwiększające szanse edukacyjne dzieci oraz wyrównujące zdiagnozowane deficyty Typ 4: Wydłużenie godzin pracy ośrodka wychowania przedszkolnego Typ 5: Doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli ośrodków wychowania przedszkolnego do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych
od 9 do 23 listopada	6.5 Kompleksowe wsparcie dla osób bezrobotnych, nieaktywnych zawodowo i poszukujących pracy znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy obejmujące pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy oraz działania na rzecz podnoszenia kwalifikacji zawodowych	Typ 2: Wsparcie indywidualnej i kompleksowej aktywizacji zawodowej osób biernych zawodowo znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy
od 16 listopada do 17 grudnia	7.6 Wsparcie rozwoju usług społecznych świadczonych w interesie ogólnym	Typ 2: Rozwój usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej
od 3 grudnia 2018 do 1 marca 2019	1.5 Inwestycje przedsiębiorstw wspierające rozwój regionalnych specjalizacji oraz inteligentnych specjalizacji	Typ 1: Innowacyjne inwestycje przedsiębiorstw
od 17 grudnia 2018 do 8 stycznia 2019	6.8 Wdrożenie kompleksowych programów zdrowotnych dotyczących chorób negatywnie wpływających na rynek pracy, ułatwiających powroty do pracy, umożliwiających wydłużenie aktywności zawodowej oraz zwiększenie zgłaszalności na badania profilaktyczne	Typ 1: Wdrożenie kompleksowych programów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu

PUNKTY INFORMACYJNE FUNDUSZY EUROPEJSKICH

INFOLINIA: 800 34 55 34

www.rpo.wzp.pl

